

Οι αρχές μας

1. Πνεύμα αλλαγών

- Οι κοινωνίες μπορούν και πρέπει να εξελίσσουν τους θεσμούς τους. Μέσα από αυτή την αλλαγή αλλάζουν οι άνθρωποι, ο κόσμος και η εικόνα των ανθρώπων για τον κόσμο.
- Πολλοί νομίζουν ότι η οικονομική κρίση κατέστησε ανεπαρκείς τους θεσμούς της ελληνικής κοινωνίας. Ωστόσο, συνέβη το αντίθετο. Η Ελλάδα κατέρρευσε οικονομικά, επειδή ξεπεράστηκαν οι θεσμοί και αγνοήθηκαν οι κανόνες της μεταπολιτευτικής κοινωνίας.
- Είναι τώρα ο καιρός να ανανεωθούν οι θεσμοί και σε αυτή τη γενναία μεταρρύθμιση πρέπει να έχουν λόγο όλοι οι πολίτες. Όχι μόνο τα παλιά κόμματα, όπως ιεραρχικά γινόταν έως τώρα, όχι μόνο το Ποτάμι, επειδή αυτό ίσως συνέφερε εμάς, αλλά όλοι όσοι αποτελούν την ελληνική κοινωνία. Το Ποτάμι δεν φαντάζεται ότι θα αλλάξει τον κόσμο, θέλει να γίνει ο καταλύτης για να αλλάξουν οι άνθρωποι τον κόσμο.

2. Ο νέος πατριωτισμός

- Η χώρα έχει ανάγκη από ένα νέο πατριωτισμό. Ο πατριωτισμός δεν έχει την παραμικρή σχέση με τον επιθετικό, επεκτατικό, μιλιταριστικό εθνικισμό. Αγάπη προς την πατρίδα δεν σημαίνει εχθρότητα προς άλλα έθνη και κράτη ή τον εκτοπισμό όσων αλλοεθνών κατοικούν στη δική μας. Η προσήλωση στην εθνική ανεξαρτησία δηλώνει τη βούληση του λαού μας να είναι ελεύθερος να ορίζει αυτός την πολιτική και κοινωνική ζωή του σε αρμονία με τους άλλους λαούς της περιοχής του και της Ευρώπης.
- Ο νέος πατριωτισμός δεν εξαντλείται στην επίκληση του ένδοξου παρελθόντος, αλλά εμπνέεται από την πίστη στις δυνατότητες της χώρας και των ανθρώπων της.
- Ο νέος πατριωτισμός εμπνέει και εμπνέεται από τις μεγάλες τομές που έχει ανάγκη ο τόπος και από τις αξίες που γέννησαν τη νεώτερη Ελλάδα: την ελευθερία, την ισότητα και την αλληλεγγύη. Σε αυτόν συμμετέχουν όλοι όσοι αποστρέφονται τη μιζέρια του παρελθόντος, θέλουν να τελειώνουν με τη φαυλοκρατία, την κλεπτοκρατία, τη διαφθορά. Αυτοί που οραματίζονται μία Ελλάδα παραγωγική, εξωστρεφή, προοδευτική, ισότιμη στην Ευρώπη.

3. Συνεργασία σημαίνει αποδοχή του άλλου

- Το Ποτάμι διακρίνεται από πνεύμα συνεργασίας. Πιστεύει στη σύμπραξη δυνάμεων, στη «συνωμοσία του καλού».
- Η βούληση για συνεργασία δηλώνει την αποδοχή του άλλου ως συνομιλητή. Η συνεργασία δεν υποκρύπτει αδυναμία, υποταγή ή κάποιου είδους κρυφή συναλλαγή. Στόχος κάθε συνεργασίας είναι η σύνθεση και ο

πολλαπλασιασμός των δυνάμεων προς μια κοινή κατεύθυνση. Αυτό επιδιώκουμε.

- Συνεργασία δε σημαίνει άνευ όρων συμβιβασμός. Δεν θα συμπράξουμε με τον οποιονδήποτε με οποιουσδήποτε όρους.

4. Δημοκρατία σημαίνει αυτοπεριορισμός

- Η θέσπιση και τήρηση κανόνων είναι αναγκαία προϋπόθεση για την ευδαιμονία κάθε ανθρώπινης κοινωνίας. Η ελευθερία δεν είναι αυθαιρεσία.
- Η δημοκρατία είναι το πολίτευμα του αυτοπεριορισμού. Οι πολίτες είναι υπεύθυνοι για τις επιλογές και τις πράξεις τους. Είναι υπεύθυνοι για την ψήφο τους. Με αυτήν διαμορφώνουν τους νόμους της πολιτείας. Οι νόμοι αποτελούν την έκφραση της βούλησης των πολιτών. Γι' αυτό και η τήρηση των νόμων είναι επιβεβλημένη.
- Δημοκρατία σημαίνει, ότι μπορούμε πάντα να αλλάξουμε τους νόμους. Όμως, έως ότου τους αλλάξουμε, έχουμε χρέος να τους τηρούμε.

Κράτος

5. Κράτος και ανάπτυξη

- Το Ποτάμι λέει ναι στην οικονομία της αγοράς, αλλά λέει όχι στην κοινωνία της αγοράς.
- Το κράτος έχει τις βασικές υπηρεσίες δικαιοσύνης, παιδείας, υγείας και ασφάλειας. Με τις μεγάλες δημόσιες επενδύσεις φροντίζει την ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας οδηγώντας την κοινωνία στην εξέλιξη.
- Ο κοινωνικός πλούτος και η απασχόληση θα παραχθούν κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Ο ρόλος του κράτους δεν είναι να υποκαταστήσει την ιδιωτική οικονομία αλλά να δημιουργεί τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν στην επιχειρηματικότητα να ανθίσει, χωρίς στρεβλώσεις.

6. Το νοικοκύρεμα του δημοσίου εξυπηρετεί το κοινωνικό κράτος

- Στην Ελλάδα, το 90% των ανέργων είναι χωρίς βοήθεια. Στην Βρετανία και τη Γερμανία το αντίστοιχο ποσοστό είναι 0%. Γιατί; Επειδή η αναποτελεσματικότητα του ελληνικού δημοσίου πλήττει το κοινωνικό κράτος και εμποδίζει την πολιτεία να στηρίξει, όσους πραγματικά το χρειάζονται.

- Νοικοκύρεμα του δημοσίου δεν σημαίνει περιστολή του κράτους πρόνοιας. Αντίθετα, σημαίνει αξιοκρατία, πάταξη της διαφθοράς, εξορθολογισμό των δαπανών και σωστή ιεράρχηση προτεραιοτήτων.

7. Λογοδοσία

- Το Ποτάμι δεσμεύεται και υποστηρίζει τη γενική αρχή της λογοδοσίας. Όσοι ασκούν εξουσία στο όνομα των πολιτών είναι υποχρεωμένοι να λογοδοτούν, να δίνουν λογαριασμό για τον τρόπο με τον οποίο ασκούν αυτή την εξουσία.
- Η λογοδοσία δεν είναι μόνο ταμειακή, αλλά είναι και λογοδοσία ενεργειών και δεσμεύσεων. Η άσκηση εξουσίας χωρίς λογοδοσία είναι αυταρχισμός. Η θεσμοθέτηση της λογοδοσίας σε κάθε βαθμίδα εξουσίας ευνοεί την απαγκίστρωση από την κομματοκρατία, διευκολύνει τον εξορθολογισμό της διοίκησης, ισχυροποιεί τη νομιμότητα.
- Μόνο με πραγματικούς θεσμούς λογοδοσίας θα μπορέσουμε να απαλλαγούμε οριστικά από το κοτσαμπάσικο πολιτικό σύστημα και τις νοοτροπίες που μας έσπρωξαν στα μνημόνια.

Σύνταγμα

8. Αναθεώρηση Συντάγματος

- Οι καιροί τρέχουν όσο ποτέ άλλοτε, ενώ εμείς κινούμαστε με ρυθμούς χελώνας. Η πολιτική πρέπει να επιταχυνθεί. Για να γίνει αυτό πρέπει να ανανεωθούν οι θεσμοί που την επιβραδύνουν. Είναι απαραίτητο η παρούσα Βουλή, να ξεκινήσει τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, ορίζοντας την επόμενη ως αναθεωρητική. Από τις πρώτες αλλαγές που το Ποτάμι προκρίνει είναι αυτή του τρόπου αναθεώρησης. Επιζητούμε την αλλαγή του άρθρου 110 έτσι ώστε να ξεκαθαριστεί ότι η πενταετής περίοδος μεταξύ αναθεωρήσεων αφορά στις αναθεωρούμενες διατάξεις και όχι στο σύνολο του Συντάγματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Βουλή θα μπορεί ανά πάσα στιγμή να αναθεωρήσει μια διάταξη του Συντάγματος εκτός και εάν αυτή έχει αναθεωρηθεί τα τελευταία πέντε χρόνια.
- Επείγει να αναθεωρηθεί το διαβόητο άρθρο 86, «περί ευθύνης υπουργών», έτσι ώστε τα αδικήματα που διαπράττουν οι υπουργοί να υπόκεινται στους ίδιους κανόνες παραγραφής με εκείνα των υπολοίπων πολιτών.
- Να αναθεωρηθεί το άρθρο 62 που παρέχει ασυλία στους βουλευτές. Οι βουλευτές πρέπει να προσφεύγουν στην προστασία της Βουλής μόνον όταν θεωρούν ότι η δίωξή τους είναι πολιτική ή καταχρηστική, όπως συμβαίνει στη Βρετανία. Όχι να τη διαθέτουν αυτοδίκαια, ακόμη και όταν κατηγορούνται για εγκλήματα του κοινού ποινικού δικαίου.
- Η αναθεώρηση του άρθρου 16 είναι απαραίτητη, προκειμένου η πανεπιστημιακή εκπαίδευση να παρέχεται και από Μη Κρατικά, Μη Κερδοσκοπικά Ιδρύματα. Όχι πανεπιστήμια-μαϊμούδες, σαν αυτά που στριμώχνονται σε διαμερίσματα πολυκατοικιών του κέντρου και παίρνουν άδεια από το υπουργείο Εμπορίου, αλλά σοβαρά πανεπιστήμια που θα

προσελκύσουν και ξένους φοιτητές, για να έλθουν να σπουδάσουν στη χώρα μας.

- Η αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών της δικαιοσύνης απαιτεί την έναρξη της αναθεώρησης των άρθρων 87-100Α του Συντάγματος. Η επιτάχυνση της δικαιοσύνης εμποδίζεται από αρτηριοσκληρωτικές και ξεπερασμένες διατάξεις που δένουν τα χέρια δικαστών.
- Πρέπει να γίνει νέα ρύθμιση για την επιλογή των Προέδρων των Ανεξάρτητων Αρχών με αναθεώρηση του άρθρου 101Α, το οποίο, ελλείπει στοιχειώδους συναντίληψης έχει χρεοκοπήσει τον καινοτόμο θεσμό, επειδή δεν βρίσκεται πλειοψηφία 4/5 στη διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής.
- Ζητούμε αναθεώρηση του άρθρου 90 του Συντάγματος, έτσι ώστε να συμμετέχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην επιλογή της ηγεσίας των Ανωτάτων Δικαστηρίων, βάσει καταλόγου που υποβάλλει η κοινοβουλευτική πλειοψηφία (τρία ονόματα) και η αντιπολίτευση (δύο ονόματα).

Εκλογικό Σύστημα

9. Πιο δίκαιο και αντιπροσωπευτικό εκλογικό σύστημα

Το Ποτάμι έχει συνολικό και επεξεργασμένο σχέδιο για μια μεγάλη μεταρρύθμιση του εκλογικού νόμου. Το εκλογικό σύστημα πρέπει να αλλάξει ριζικά, να είναι σταθερό, αντιπροσωπευτικό και πιο αναλογικό. Πιο συγκεκριμένα, το Ποτάμι προτείνει:

- Τη μείωση του αριθμού των βουλευτών κατά 45. Από τους 300 που είναι σήμερα, θα εκλέγονται 250 στην Ελλάδα και 5 από τους Έλληνες του εξωτερικού.
- Τη διπλή ψήφο. Κάθε εκλογέας διαθέτει δύο ψήφους. Την πρώτη ψήφο στη μονοεδρική περιοχή, που σε ενιαίο ψηφοδέλτιο αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων βουλευτών και δίπλα το όνομα του κόμματος το οποίο εκπροσωπούν. Την δεύτερη ψήφο στην πολυεδρική (ευρεία) περιφέρεια ο εκλογέας επιλέγει το ψηφοδέλτιο του κόμματος που επιθυμεί, δίχως να βάλει σταυρό. Με αυτό τον τρόπο, ο ψηφοφόρος έχει τη δυνατότητα να ψηφίσει τον υποψήφιο που επιθυμεί στη μονοεδρική, ακόμη και αν ανήκει σε άλλο κόμμα από αυτό που ψηφίζει στην ευρεία περιφέρεια και να επιλέξει για την επικράτεια το κόμμα που επιθυμεί.
- Οποιοσδήποτε δύναται να είναι υποψήφιος και σε μονοεδρική και στην ευρεία περιφέρεια. Οι βουλευτές εκλέγονται ως εξής: 140 σε μονοεδρικές περιφέρειες κι 110 από λίστες σε ευρείες περιφέρειες.
- Το bonus των 50 εδρών καταργείται. Το πρώτο κόμμα λαμβάνει bonus μισή έδρα για κάθε εκλογική μονάδα (π.χ. 18 έδρες για 36%) των ψήφων. Το bonus της μισής έδρας για κάθε εκλογική μονάδα ισχύει και για συνασπισμούς κομμάτων, που έχουν λάβει τις περισσότερες ψήφους κι όχι μόνο για κόμματα, όπως ισχύει σήμερα.
- Το όριο του 3% ψήφων παραμένει για τη συμμετοχή ενός κόμματος στην πανελλαδική κατανομή.

- ο Οι έδρες των ευρέων περιφερειών κατανέμονται αναλογικά, αφού αφαιρεθεί το bonus και ο αριθμός των εδρών που έχουν κατακυρωθεί στις μονοεδρικές περιφέρειες. Στο νέο εκλογικό σύστημα δεν προβλέπονται βουλευτές Επικρατείας.
- Το Ποτάμι ικανοποιεί για πρώτη φορά το πάγιο αίτημα της ελληνικής κοινότητας του εξωτερικού για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου, αλλά και για την εκπροσώπηση στην Ελληνική Βουλή. Δικαίωμα εκλέγειν έχουν οι Έλληνες, που διαμένουν στο εξωτερικό και έχουν την ελληνική ιθαγένεια. Δικαίωμα εκλέγεσθαι έχουν όσοι διαμένουν τουλάχιστον επί πενταετία στο εξωτερικό. Οι βουλευτές από το εξωτερικό εκλέγονται σε μονοεδρικές περιφέρειες, όπως ακριβώς και στην Ελλάδα και ως εκ τούτου η ψήφος μετράει μόνο για την εκλογή του βουλευτή.

10. Κυριαρχία της λαϊκής βούλησης, όχι του λαϊκισμού

- Οι σύγχρονες δημοκρατίες όλο και περισσότερο τείνουν προς την κατεύθυνση της ολιγαρχίας. Η πολιτική δεν ασκείται από τους πολίτες, αλλά από παντοδύναμες, ολιγάριθμες ελίτ. Για να αντιστραφεί αυτή η τάση πρέπει η αντιπροσωπευτική δημοκρατία να εμπλουτιστεί με αμεσοδημοκρατικούς θεσμούς. Τα εθνικά και τοπικά δημοψηφίσματα, η ανακλητότητα και το όριο στον αριθμό των θητειών όσων ασκούν εκτελεστική εξουσία, αποτελούν προτάσεις που θα μπορούσαν κατά περίπτωση να αξιοποιηθούν παράλληλα με θεσμούς ευρείας διαβούλευσης και λογοδοσίας.
- Χώρες όπως η Ιταλία και η Ελβετία έχουν παράδοση στα δημοψηφίσματα. Μπορούμε να τις ακολουθήσουμε στο σχεδιασμό του νομικού πλαισίου και να προσδιορίσουμε τους σχετικούς όρους, όπως είναι ο αριθμός υπογραφών που απαιτείται, καθώς και το είδος και το εύρος των θεμάτων που μπορούν να τεθούν σε δημοψήφισμα, ενώ για την μείωση του υψηλού κόστους διεξαγωγής δημοψηφισμάτων μπορούν να αξιοποιηθούν τεχνολογικές λύσεις.
- Μέσα από τέτοιες διαδικασίες, οι πολίτες εκφράζουν άμεσα τη βούλησή τους και δεν αισθάνονται αποκομμένοι από τη λήψη αποφάσεων. Το κυριότερο: ασκούνται στη δημοκρατία. Κατανοούν την ανάγκη εύρεσης συμβιβαστικών λύσεων, την ανάγκη σεβασμού της άλλης άποψης· έτσι γίνεται πιο δύσκολο να πέσουν θύματα δημαγωγών και λαϊκιστών.
- Θέματα δικαιωμάτων της πλειοψηφίας ή οποιασδήποτε μειοψηφίας ή μειονότητας, είναι αυτονόητο ότι δε τίθενται σε δημοψήφισμα.

11. Συνέχεια στη διοίκηση

- Η Ελλάδα θα πρέπει να αποκτήσει κυβερνητικές δομές και δημόσια διοίκηση που θα της επιτρέψουν να προχωρήσει σε μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, να

στηρίζει ριζικές μεταρρυθμίσεις και να γίνει αποτελεσματική. Προτείνουμε τη θεσμοθέτηση ενός Κέντρου Διακυβέρνησης για το συντονισμό των κυβερνητικών πολιτικών και του συνολικού κυβερνητικού έργου.

- Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου πρέπει να μειωθούν. Αυτό επιτυγχάνεται άμεσα με κατάργηση των αναπληρωτών Υπουργών και των Υφυπουργών. Ο αριθμός των Υπουργείων πρέπει να είναι σταθερός, οι αρμοδιότητές τους αυστηρά καθορισμένες και όχι ευκαιριακά μεταβαλλόμενες.
- Κάθε φορά που είτε «απειλούνται» είτε προκηρύσσονται εκλογές, αλλά και μέχρι να σχηματιστεί νέα κυβέρνηση και οριστούν στελέχη, διακόπτεται η «συνέχεια του κράτους» και παραλύουν οι λειτουργίες του. Για να σταματήσει αυτό το νεοελληνικό φαινόμενο πρέπει να θεσμοθετηθούν επί θητεία Υφυπουργοί. Αυτοί θα ασκούν μόνιμα, απρόσκοπτα και χωρίς κομματικές εξαρτήσεις τα καθήκοντά τους σε νευραλγικούς τομείς Υπουργείων, όπως η Παιδεία, η Εξωτερική Πολιτική και Άμυνα, η Κοινωνική Ασφάλιση, η Υγεία.

12. Δημόσιο με όραμα και πρόγραμμα

- Κάθε Υπουργείο, Περιφέρεια και Νομικό Πρόσωπο που διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα υποχρεούται να καταρτίζει σχέδιο δράσης, στο οποίο περιλαμβάνει στόχους, αποτελέσματα και μέσα με τα οποία αυτά θα επιτευχθούν. Ταυτόχρονα, τα οικονομικά είναι σε κοινή θέα: Κάθε Υπουργείο, Περιφέρεια και Νομικό Πρόσωπο που διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα υποχρεούται να αναρτά στο site του τις δαπάνες και την αιτιολόγησή τους.

13. Ναι στην αξιολόγηση

- Το ανθρώπινο κεφάλαιο, οι δημόσιοι υπάλληλοι, είναι ο βασικός μηχανισμός εφαρμογής των αλλαγών. Χρειάζονται ενθάρρυνση και όχι απαξίωση. Με αυτό το πνεύμα πρέπει όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι να αξιολογούνται με έναν ουσιαστικό και αντικειμενικό τρόπο.
- Αξιολόγηση πρέπει να υπάρχει και για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών των διαφόρων δομών της διοίκησης. Στην αξιολόγηση των δομών και των υπαλλήλων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η αξιολόγηση από τους πολίτες στους οποίους απευθύνονται.
- Αντιστοίχως και ανάλογα με την δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, πρέπει να λειτουργεί και σύστημα κινήτρων με πρόσθετη υλική, βαθμολογική και ηθική επιβράβευση αντίστοιχη με τις ατομικές και συλλογικές επιδόσεις και το είδος της προσφερόμενης υπηρεσίας.

Δημόσιος Τομέας

14. Τέλος στη διαφθορά

- Ο έλεγχος του «πόθεν έσχες» πολιτικών και δημόσιων λειτουργών πρέπει να είναι αυστηρός και συστηματικός. Με τυχαία δειγματοληψία, θα ελέγχονται υπόχρεοι σε «πόθεν έσχες» από όλες τις κατηγορίες. Κάθε χρόνο θα πολλαπλασιάζονται οι έλεγχοι στην κατηγορία με τις περισσότερες διαπιστωμένες περιπτώσεις διαφθοράς.
- Δημοσιοποίηση των οικονομικών στοιχείων της λειτουργίας της κυβέρνησης (εκτός από ευαίσθητες υπηρεσίες), του κοινοβουλίου και διαφάνεια στον τρόπο χρηματοδότησης των κομμάτων.
- Οι Δήμοι, τα νοσοκομεία και άλλοι οργανισμοί που θα ελέγχονται, θα επιλέγονται μέσω τυχαίου δείγματος, με κλήρωση ανοιχτή στο κοινό και όρους που διασφαλίζουν το αδιάβλητο της διαδικασίας.
- Σε όλους τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα γίνονται εξονυχιστικοί έλεγχοι δαπανών, πληρωμών και τήρησης της νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο αλλά και ελεγκτικές εταιρίες. Πρέπει να γίνει άμεση ενεργοποίηση του θεσμού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ και του Ελεγκτή Νομιμότητας που συστήθηκε με το ν. 3852/2010 (Νόμος Καλλικράτη).
- Το Ποτάμι προτείνει την επανεξέταση του ρόλου του Συντονιστή κατά της Διαφθοράς, ώστε να καταστεί ρητά ανεξάρτητο συντονιστικό όργανο όλων των εμπλεκόμενων δικαστικών και διοικητικών Αρχών και Υπηρεσιών και να αποτελέσει τον βασικό εισηγητή προς τη Βουλή νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Προτείνουμε θεσμοθέτηση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ως Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής, ώστε να αυξηθεί το κύρος του, να ελαχιστοποιηθεί η εξάρτησή του από την εκάστοτε κυβερνητική πλειοψηφία και να διασφαλιστεί η θέση του ως ανεξάρτητου πειθαρχικού οργάνου της διοίκησης.
- Ενίσχυση των πόρων του Συνηγόρου του Πολίτη, που είναι ένας πετυχημένος θεσμός και παίζει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των καθημερινών φαινομένων κακοδιοίκησης. Χρειάζεται τώρα και η θεσμική διασύνδεσή του με τους δημοτικούς και περιφερειακούς συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης.
- Διαφάνεια σχετικά με το ρόλο και τη χρηματοδότησή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Ετήσια δημοσίευση των οικονομικών στοιχείων και του έργου τους, καθώς και των ονομάτων των στελεχών τους. Λογοδοσία των ΜΚΟ στις αρμόδιες εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές μέσω των οποίων χρηματοδοτούνται.

15. Αυτοδιοίκηση με τους δικούς της πόρους

- Ο χάρτης και οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να επαναξεταστούν. Στόχος είναι η παραγωγή έργου και όχι η παραγωγή χαρτιών μέσα από αλληλοσυγκρουόμενες αρμοδιότητες Δήμων και Περιφερειών.
 - Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει αρμοδιότητες αλλά και τους πόρους, για να ανταποκριθεί σε αυτές. Ο εξορθολογισμένος φόρος των ακινήτων πρέπει τόσο να καθορίζεται, όσο και να εισπράττεται από την τοπική αυτοδιοίκηση. Αυτή θα είναι και η βασική πηγή εσόδων της.
-

16. Τοπικές συνελεύσεις

- Τοπικά ή επί μέρους θέματα μπορούν να αντιμετωπίζονται με την άμεση έκφραση της βούλησης των πολιτών σε θεσμοθετημένες τοπικές συνελεύσεις. Τεχνολογικά μέσα, όπως είναι η δυνατότητα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας μπορούν να αξιοποιηθούν για τέτοιους σκοπούς. Τα συμβούλια της γειτονιάς μπορούν να λειτουργήσουν τόσο παράλληλα, όσο και ανεξάρτητα από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μπορούν να ανασυστήσουν το θεσμό της κοινότητας, χωρίς εκπροσώπηση και επιχορήγηση, αλλά με διαφάνεια και συμμετοχή.
-

17. Τεχνολογία στην υπηρεσία των πολιτών

- Ο πολίτης πρέπει να μπορεί να ελέγχει τις συναλλαγές του με τη Δημόσια Διοίκηση μέσα από το κεντρικό κυβερνητικό portal ΕΡΜΗΣ. Γι' αυτό ζητούμε ενίσχυση του ΕΡΜΗΣ ώστε και να καλύπτει το σύνολο των αναγκών επικοινωνίας του πολίτη με τη Διοίκηση. Αντίστοιχη ενίσχυση απαιτείται και στα ΚΕΠ.
 - Η καθιέρωση της ηλεκτρονικής υπογραφής, των ψηφιακών λογιστικών τεκμηρίων και των ψηφιακών αρχείων, γενικά, ως ισοδύναμων με τα πρότυπα, θα διευκολύνει τις συναλλαγές και θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του κράτους.
 - Θεσμοθέτηση της κάρτας του πολίτη: Κάθε πολίτης αποκτά ένα μοναδικό αριθμό, που επιτρέπει την ταυτοποίησή του σε κάθε συναλλαγή με το δημόσιο.
-

18. Το «τελικό κείμενο»

- Κάθε προσπάθεια του πολίτη να μελετήσει την υφιστάμενη νομοθεσία σκοντάφτει στις ατελείωτες διατάξεις, άρθρα, νόμους και εδάφια προηγούμενων νόμων, που ή τροποποιούνται ή καταργούνται ή παραμένουν σε ισχύ. Είναι αναγκαία, τόσο η απλοποίηση, όσο και η επικαιροποίηση της νομοθεσίας, καθώς και η πλήρης κωδικοποίησή της με την έκδοση ενός μόνο νόμου με όλες τις προηγούμενες διατάξεις που ισχύουν ενσωματωμένες σε αυτόν, που θα ονομάζεται «τελικό κείμενο».
 - Το «τελικό κείμενο» ευνοεί τη διαφάνεια, βάζει φρένο στην πολυνομία, απλουστεύει τη ζωή του πολίτη, αποτρέπει τις «φωτογραφικές διατάξεις».
 - Το έργο αυτό πρέπει να το αναλάβει μια νέα Ανεξάρτητη Αρχή με στελέχη που συνδυάζουν επιστημονική στελέχωση και διοικητική εμπειρία, στο πρότυπο άλλων ευρωπαϊκών θεσμών (όπως το Law Commission στην Βρετανία).
 - Η τήρηση της νομοθετικής τάξης από τη Διοίκηση και η αποφυγή ρυθμίσεων με εγκυκλίους που αλλάζουν τον σκοπό και το πνεύμα του νόμου πρέπει να καταστούν αυτονόητες.
-

19. Κράτος – εκκλησία: ο διαχωρισμός ωφελεί και τους δύο

- Το Ποτάμι σέβεται την Ορθόδοξη Εκκλησία, ωστόσο το κράτος είναι διαφορετικός, ανεξάρτητος θεσμός. Έχει ωριμάσει η ιδέα του διαχωρισμού της εκκλησίας και του θρησκευτικού τυπικού από τις κοσμικές κρατικές λειτουργίες. Αυτός ο διαχωρισμός θα είναι συναινετικός, δεν θα έχει νικητές και ηττημένους, δεδομένου ότι αποσκοπεί στην καλύτερη λειτουργία και των δυο θεσμικών οντοτήτων.
- Η απεμπλοκή της Ορθόδοξης Εκκλησίας από τον εναγκαλισμό του κράτους, θα έχει θετικά αποτελέσματα για την ίδια. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη για να μπορέσει η Εκκλησία να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών.

ΜΜΕ

20. Ραδιοτηλεοπτικές συχνότητες

- Οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί της χώρας λειτουργούν από το 1987 με προσωρινές, «προεδρικές» και «νομαρχιακές» «άδειες». Ουσιαστικά λειτουργούν σε καθεστώς παρανομίας. Όλες οι «προσπάθειες» που έγιναν, για να μπει στοιχειώδης τάξη απέτυχαν. Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε, το 2010, ότι το σημερινό καθεστώς αντιβαίνει στις θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές του Κράτους Δικαίου, της προστασίας της αξίας του ανθρώπου και τη συνταγματική αρχή της ισότητας.
- Το Ποτάμι ζητά προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για παραχώρηση επταετούς άδειας χρήσης των συχνοτήτων με αυτοδέσμευση αλλά και έλεγχο τήρησης της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Με διαφάνεια, καθαρότητα και οικονομικό όφελος για το δημόσιο

21. Οι διαφημιστικές δαπάνες του δημοσίου

- Είναι απαραίτητο να υποχρεωθούν όλοι οι κρατικοί οργανισμοί και εποπτευόμενοι φορείς, υπουργεία, δήμοι, περιφέρειες, δημοτικές και διαδημοτικές επιχειρήσεις κι όλοι όσοι διανέμουν διαφημιστικά κονδύλια που προέρχονται από κρατικούς και κοινοτικούς πόρους όχι μόνο να δημοσιεύουν τις διαφημιστικές τους δαπάνες στη Διαύγεια, συνολικά και ανά μέσο αλλά να τεκμηριώνουν και την επιλογή των συγκεκριμένων μέσων βάσει του στόχου της κάθε επιμέρους επικοινωνιακής εκστρατείας.
 - Σε όλη τη χώρα υπάρχουν παρασιτικά έντυπα και ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί που απομυζούν μεγάλο μέρος της διαφημιστικής δαπάνης του δημοσίου. Έχουν μηδενική αναγνωσιμότητα ή ακροαματικότητα, αλλά ισχυρές επιχορηγήσεις, και ιδιοκτήτες με ισχυρές προσβάσεις στην εξουσία.
-

22. Ποιοτική, δημόσια ραδιοτηλεόραση

- Η Δημόσια Ραδιοτηλεόραση είναι απαραίτητη σε μία δημοκρατία γιατί λειτουργεί ως εργαλείο ενημέρωσης και εκπαίδευσης ανοικτό και προσιτό σε όλους, Ως δημόσιος οργανισμός, μπορεί να αναλάβει ρίσκο εκεί που οι νόμοι της αγοράς είναι απαγορευτικοί για μια εμπορική επιχείρηση και να βγει νικητής.
- Στη χώρα μας είναι απαραίτητη η θεσμική μεταρρύθμιση της Δημόσιας Ραδιοτηλεόρασης, η οποία θα τη θωρακίσει απέναντι στις όποιες παρεμβάσεις κυβερνητικές, κομματικές η οικονομικών κύκλων. Μόνο τότε θα μπορέσει να λειτουργήσει αμερόληπτα και προς όφελος του κόσμου.
- Ο αυταρχικός τρόπος κλεισίματος της ΕΡΤ και η άρνηση της κυβέρνησης να θέσει το θεσμικό πλαίσιο που θα έκανε ανεξάρτητη τη ΝΕΡΙΤ, δείχνουν ότι στόχος ήταν να διώξουμε «τους άλλους» και να βολέψουμε «τους δικούς μας», χωρίς να κοπεί ο ομφάλιος λώρος της εκάστοτε κυβέρνησης με την κομματοκρατούμενη -επί της ουσίας, ακόμα και σήμερα- Ραδιοτηλεόραση.

Δικαιοσύνη

23. Η δικαιοσύνη να είναι τυφλή, όχι αργή

- Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην απονομή Δικαιοσύνης αποτελούν σοβαρό αντικίνητρο για επενδύσεις στη χώρα. Οι εκκρεμείς υποθέσεις υπερβαίνουν το 1.000.000, μόνο στα ποινικά δικαστήρια. Κι όμως διαθέτουμε 30 δικαστές ανά 100.000 κατοίκους, ενώ η Γαλλία 12 και η Ιταλία 11. Όμως, υστερούμε στη μηχανογράφηση και την ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων. Το πρόγραμμα μηχανογράφησης των δικαστηρίων ξεκίνησε μόλις το 2012 και δεν ολοκληρώθηκε. Επείγει η ολοκλήρωση του έργου, καθώς και η διοικητική αναδιοργάνωση των δικαστηρίων. Η ενίσχυση του προσωπικού με καταρτισμένα στελέχη θα συμβάλει σημαντικά στην εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και της Δικαιοσύνης. Είναι απαραίτητη η ίδρυση ειδικής υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου για το Δικαστικό Σώμα, ανεξάρτητης από πολιτικές παρεμβάσεις.
- Η δωροδοκία δικαστή πρέπει να είναι πάντα κακούργημα και πάντα να τιμωρείται με κάθειρξη χωρίς δικαίωμα εξαγοράς.
- Η αξιολόγηση της δικαιοσύνης και των δικαστών δεν μπορεί να είναι αντικείμενο μόνο του δικαστικού κλάδου. Οι Έλληνες πολίτες και οι φορείς που τους εκπροσωπούν πρέπει να συμμετέχουν στην αξιολόγηση της δικαιοσύνης και των δικαστών είτε μέσω δικαστικών συμβουλίων είτε μέσω της βουλής.

24. Εξωδικαστική επίλυση και επιτάχυνση

- Οι εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης των διαφορών σε εμπορικές και αστικές υποθέσεις πρέπει να ενθαρρυνθούν με την παροχή κινήτρων σε δικηγόρους και διαδίκους. Έτσι, παράλληλα με την ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης και της θεσμοθέτησης χρήσης ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων θα

αποσυμφορηθούν τα Δικαστήρια. Σήμερα, η εισαγωγή μιας εμπορικής ή αστικής υπόθεσης συνεπάγεται την πρωτόδικη εκδίκασή της σε 500 ημέρες, έναντι 200 που ήταν το 2010.

- Η ομαδοποίηση υποθέσεων καθώς και η επέκταση και ενίσχυση της «πιλοτικής δίκης» που επιτρέπει την ομαδοποίηση των υποθέσεων και τη γρήγορη εκδίκασή τους, είναι μέτρα που συμβάλλουν στην αποσυμφόρηση.
-

25. Σύμφωνο συμβίωσης για όλους

- Σε ό,τι αφορά στο σεβασμό των δικαιωμάτων των ομόφυλων ζευγαριών, το Ποτάμι υποστηρίζει ξεκάθαρα, ότι η χώρα μας οφείλει να εναρμονιστεί πλήρως με τις πρακτικές της δυτικής Ευρώπης και τις σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - Γι' αυτό και θέλουμε την αναγνώριση για όλα τα ζευγάρια, ανεξαρτήτως φύλου του δικαιώματος σε σύμφωνο συμβίωσης που να καλύπτει απολύτως τα συμβαλλόμενα μέρα σε ζητήματα ασφάλισης, κληρονομιάς, νομικής αναγνώρισης, κ.λπ.. Η επέκταση του δικαιώματος αυτού στα ομόφυλα ζευγάρια δεν συνεπάγεται οποιαδήποτε αλλαγή στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ετερόφυλων ζευγαριών.
-

26. Ανθρώπινα δικαιώματα

- Η τήρηση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι αδιαπραγμάτευτη. Η δημοκρατία παύει να είναι δημοκρατία αν θέσει όρια στην ελευθερία λόγου και έκφρασης. Τα όρια μπαίνουν στις πράξεις. Όσο ανεκτικοί πρέπει να είμαστε απέναντι στην έκφραση λόγου, τόσο αυστηροί πρέπει να γίνουμε στην παράνομη πράξη.
- Η χώρα μας υστερεί απελπιστικά στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια νοσήματα. Το Ποτάμι θεωρεί επείγουσα ανάγκη τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας στις μεταφορές, στο φυσικό περιβάλλον και σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας για τα άτομα αυτά.
- Θέλουμε ίσες ευκαιρίες ανεξάρτητης διαβίωσης, απασχόλησης, εκπαίδευσης και στέγασης, καταπολέμηση της αδιαφορίας, της προκατάληψης και της παραβίασης των δικαιωμάτων των ασθενών.
- Ο ηθικός πλουραλισμός αποτελεί βασική αρχή για τις σύγχρονες δημοκρατίες.
- Η Πολιτεία οφείλει να οργανώσει ενημερωτική εκστρατεία για την καταπολέμηση κάθε είδους διακρίσεων, κοινωνικών, φυλετικών, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου κ.ά., που προσβάλλουν τον πολιτισμό μας.
- Σε σύγχρονα ηθικά ζητήματα όπως είναι η ευθανασία -παθητική και ενεργητική- και η καύση των νεκρών, πρέπει να ακολουθήσουμε την ευρωπαϊκή πρακτική.

27. Παιδεία

- Σκοπός της παιδείας είναι η καλλιέργεια ήθους και κριτικής αντίληψης. Δεν είναι η αποστήθιση και το αναμάρτημα της κληρονομημένης γνώσης.
 - Ως πολιτεία και κοινωνία, αντί να ξοδέψουμε ενέργεια, μόχθο και πλούτο, ώστε να ανεβάσουμε τον μέσο όρο των πολιτών μας, σπαταλήσαμε ενέργεια, μόχθο και πλούτο για να τον κατεβάσουμε. Το Ποτάμι υποστηρίζει την αντιστροφή αυτής της τάσης.
 - Να ορίζεται υφυπουργός Παιδείας επί θητεία.
 - Να ενισχυθεί ο ρόλος των ανεξάρτητων αρχών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής να στελεχωθεί αξιοκρατικά, και όχι κομματικά, και να έχει αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών.
-

28. Προσχολική αγωγή

- Οι ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στην παιδεία δεν αρχίζουν από τα Πανεπιστήμια. Αρχίζουν από τα Δημοτικά και από τα Νηπιαγωγεία.
 - Η πολιτεία πρέπει να δώσει έμφαση στην προσχολική αγωγή. Οι παιδικοί σταθμοί είναι τα πρώτα κέντρα κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων των παιδιών.
 - Ενιαία Προσχολική εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας 0-6 ετών με ανοικτές εγγραφές για τα παιδιά, όλων ανεξαιρέτως των οικογενειών. Λειτουργία βάσει ενιαίου παιδαγωγικού προγράμματος, σύμφωνα με τις εξελικτικές ανάγκες των νηπίων.
-

29. Εκπαιδευτικοί και εκπαίδευση

- Απεγκλωβισμός των διαδικασιών ανέλιξης και αξιολόγησης εκπαιδευτικού προσωπικού και επιλογής διοικητικών στελεχών και αξιολογητών από κομματικούς μηχανισμούς. Θέσπιση κινήτρων σε δασκάλους/καθηγητές μέσα από την αξιολόγηση. Δικαίωμα ανώνυμης αξιολόγησης και από τους μαθητές.
- Έμφαση στη διοίκηση σχολικών μονάδων. Ενίσχυση σχετικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων και κατάρτιση στελεχών που προορίζονται για διευθυντές σχολείων, σχολικοί σύμβουλοι ή αξιολογητές. Ορισμός διευθυντών σχολικών μονάδων με βάση πιστοποιημένα αξιοκρατικά προσόντα και όχι την επετηρίδα.
- Συχνή επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών με την αξιοποίηση και τεχνικών τηλεεκπαίδευσης.

- Αναγνώριση και ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών. Διεύρυνση των περιθωρίων αυτονομίας στους εκπαιδευτικούς.
-

30. Ανοικτά σχολεία, ανοικτά μυαλά

- Αποδέσμευση του Λυκείου από το σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Καθιέρωση Εθνικού Απολυτηρίου και αντικατάσταση των πανελλαδικών εξετάσεων με τεστ γνώσεων και δεξιοτήτων με βάση τα διεθνή πρότυπα. Έτσι θα επιβραβεύεται η κριτική ικανότητα των μαθητών και το επίπεδο βασικών γνώσεων που αποκτούν σε όλο το Λύκειο και όχι ειδικές ανούσιες τεχνικές και η στείρα απομνημόνευση όπως γίνεται σήμερα.
 - Περαιτέρω εξάπλωση του θεσμού των πρότυπων πειραματικών σχολείων σε όλη τη χώρα.
 - Διεύρυνση προγράμματος σπουδών και ενίσχυση των μαθημάτων που καλύπτουν θέματα ευρύτερης αγωγής (σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, υγιεινή διατροφή, αγωγή του πολίτη κ.λπ.).
Ψυχολογική υποστήριξη μαθητών και μαθητριών σε όλες τις βαθμίδες.
 - Αναβάθμιση της τεχνολογικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.
Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών στα επαγγελματικά λύκεια (ΕΠΑΛ) και σύνδεση του απολυτηρίου τους με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα.
 - Διαμόρφωση Εθνικών Προτύπων Μάθησης. Κάθε μαθητής, γονέας και εκπαιδευτικός έχει το δικαίωμα να γνωρίζει το επίπεδο των γνώσεων και δεξιοτήτων που πρέπει και μπορεί να έχουν οι μαθητές, ολοκληρώνοντας κάθε σχολική τάξη.
 - Υιοθέτηση διεθνών προτύπων για τα πιστοποιητικά εάρκειας σε ξένες γλώσσες, γνώσεις υπολογιστών κ.λπ. από τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
 - Βελτίωση και αναβάθμιση του συστήματος της Ειδικής Εκπαίδευσης με σκοπό τη διεύρυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και τη διασφάλιση της ισότητας ευκαιριών για μαθητές με διαφορετικούς τύπους αναπηριών ή/και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.
 - Σχολεία με δικαίωμα αυτοδιάθεσης και διαχείρισης πόρων -κρατικών και μη.
-

31. Αυτοτελή ΑΕΙ

- Το αυτονόητο μέτρο της βάσης του 10, δηλαδή ο κανόνας που όριζε ότι κανείς δεν εισάγεται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αν δεν έχει μέσο όρο πάνω από τη βάση καταργήθηκε πρόσφατα ως «ταξικό μέτρο». Η επαναφορά του είναι επιτακτική, ιδίως, όσον αφορά τα ΑΕΙ.
- Όταν έχουμε 50.000 Έλληνες φοιτητές στο εξωτερικό είναι αδιανόητο να απαγορεύονται με συνταγματική διάταξη τα μη κρατικά πανεπιστήμια. Είναι αναγκαία η δυνατότητα ίδρυσης μη κρατικών – μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων, τα οποία υπόκεινται στον έλεγχο της Αρχής Διασφάλισης και

Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, και πιστοποιούνται, όπως όλα τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

- Η αυτοτέλεια του δημόσιου Πανεπιστημίου να μη μένει στα λόγια. Θα πρέπει να μπορούμε κάποια στιγμή να φτάσουμε στο σημείο κάθε τμήμα να αποφασίζει τα κριτήρια εισαγωγής των υποψηφίων φοιτητών του και τον αριθμό των εισακτέων του.
- Να δοθούν κίνητρα για την ενεργοποίηση αγγλόφωνων προγραμμάτων, ιδίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο, για προσέλκυση ξένων φοιτητών.
- Στις διαδικασίες αξιολόγησης των Πανεπιστημίων να συμμετέχουν και οι απόφοιτοί τους.
- Δυνατότητα κινητικότητας φοιτητών μεταξύ Τμημάτων και Σχολών μέχρι και το 2ο έτος των σπουδών.
- Διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας των οργάνων με τη νόμιμη σύνθεσή τους. Δυνατότητα ηλεκτρονικών ψηφοφοριών και διαβούλευσης σε όλα τα όργανα (και στα φοιτητικά) για όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή και αντιπροσώπευση.
- Η πανεπιστημιακή περιουσία να αξιοποιηθεί με επαγγελματική διαχείριση μέσω των προβλεπόμενων νομικών προσώπων. Απαιτείται ουσιαστική λογοδοσία, ετήσιος απολογισμός και δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων για προώθηση της διαφάνειας.

32. Πανεπιστήμια και επιχειρηματικότητα

- Ενθάρρυνση της αμοιβαία επωφελούς διασύνδεσης των πανεπιστημίων με την παραγωγή, που στις ανεπτυγμένες χώρες, είναι κινητήριος μοχλός ανάπτυξης.
- Ενίσχυση των κέντρων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στα Πανεπιστήμια, καθώς και των γραφείων σταδιοδρομίας.
- Δημιουργία κινήτρων για πανεπιστήμια που θα παραχωρήσουν χώρους για την δωρεάν φιλοξενία νεοφυών επιχειρήσεων (για 2-4 έτη), στις οποίες οι φοιτητές τους θα έχουν μετοχική πλειοψηφία άνω του 66%.

Πρόνοια

33. Κοινωνική προστασία για όλους

- Επιμήκυνση της διάρκειας του τακτικού επιδόματος ανεργίας από 12 σε 24 μήνες, μέχρι τον περιορισμό της ανεργίας στον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αύξηση του αριθμού καθώς και εξορθολογισμός των κριτηρίων των δικαιούχων.
- Επέκταση του επιδόματος μακροχρόνιας ανεργίας σε όλους τους άνεργους που ζουν σε οικογένειες με εισόδημα κάτω από το όριο φτώχειας, χωρίς άλλες προϋποθέσεις.
- Θεσμοθέτηση επιδόματος κατοικίας με εισοδηματικά κριτήρια στη θέση του επιδόματος ενοικίου ΟΕΚ που καταργήθηκε το 2010.

- Ενοποίηση και εξορθολογισμός των επιδομάτων ΑΜΕΑ με εισοδηματικά και άλλα κριτήρια.
- Αφομοίωση των διδαγμάτων από την πιλοτική φάση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και πανελλαδική εφαρμογή της αναθεωρημένης του μορφής. Κανείς χωρίς στέγη, περίθαλψη, φαγητό, εκπαίδευση για οικονομικούς λόγους.
- Γεύματα στα σχολεία για τους μαθητές δημοτικού.
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων προς την προσχολική αγωγή, ώστε κανένα παιδί να μην μένει εκτός παιδικών σταθμών. Να δίνονται κουπόνια στις οικογένειες με παιδιά ηλικίας 2-5 ετών που θα μπορούν να εξαργυρώνονται σε πιστοποιημένους παιδικούς σταθμούς.
- Παροχή άτοκων φοιτητικών δανείων σε φοιτητές που έχουν τεκμηριωμένη ανάγκη. Τα δάνεια αρχίζουν να αποπληρώνονται 2-3 χρόνια μετά τον κανονικό χρόνο σπουδών με χρόνο αποπληρωμής τα 20 χρόνια.
- Αποκατάσταση και εκσυγχρονισμός του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» για τη στήριξη των ηλικιωμένων που ζουν μόνοι.
- Κατάργηση των διαρκών επανελέγχων στους ασθενείς με ανίατες ασθένειες, οι οποίοι σήμερα επανεξετάζονται διαρκώς, για να διαπιστωθεί το προφανές, ότι δηλαδή το πρόβλημά τους παραμένει.
- Επιδοτούμε την εργασία. Όλες οι ευρωπαϊκές και εθνικές χρηματοδοτήσεις για ανακούφιση και επανένταξη των ανέργων θα πρέπει να πηγαίνουν σε δράσεις που εντάσσουν τους ανέργους, έστω και προσωρινά, σε θέσεις εργασίας
- Προτείνουμε την καθιέρωση θεσμικού ορίου για τη συνολική και τη δημόσια δαπάνη υγείας ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ο στόχος μας είναι ο μέσος όρος των χωρών της Ε.Ε.

34. Πρόληψη και παρέμβαση για το μέλλον

- Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης αντανακλούν ήδη στην υγεία των πολιτών και την αύξηση σε κρούσματα ασθενειών όπως οι ψυχικές νόσοι και η παχυσαρκία. Οι ενδείξεις δεν είναι ενθαρρυντικές για τα επόμενα χρόνια. Επείγει η κατάρτιση έκτακτου Προγράμματος Πρόληψης και Παρέμβασης για την επόμενη τριετία, με προληπτικές εξετάσεις και σχέδιο, ώστε να αντιμετωπιστεί το διογκούμενο «κύμα νοσηρότητας».

Υγεία

35. Φροντίδα Υγείας για όλους σε Εθνικό Επίπεδο

Είναι συνταγματική υποχρέωση του κράτους για την διασφάλιση της Υγείας των πολιτών και των κατοίκων της χώρας. Ένα σύγχρονο Σύστημα Φροντίδας Υγείας προσδιορίζεται από την πολιτική θεώρηση, τις πολιτισμικές αξίες και την κοινωνική ευαισθησία των πολιτών και των ατόμων που το επιλέγουν να τους υπηρετήσει. Σε μια ανοικτή δημοκρατική ευρωπαϊκή κοινωνία συνοχής και

αλληλεγγύης το σύστημα Υγείας που Το ΠΟΤΑΜΙ προτείνει σχεδιάζεται ώστε να ικανοποιεί τα ακόλουθα:

- Να είναι προσβάσιμο από όλους: Να μην αποκλείεται κανένας στην λήψη υπηρεσιών υγείας ανεξάρτητα από το επίπεδο της οικονομικής του κατάστασης.
- Να είναι διαφανές: Κάθε απόφαση για ρύθμιση των κανόνων παροχής φροντίδας υγείας να λαμβάνεται μετά από διαβούλευση με την κοινωνία και να γίνεται δημόσια γνωστή.
- Να είναι αποτελεσματικό σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους: Κάθε απόφαση για δαπάνη πόρων πρέπει να επηρεάζει θετικά αντίστοιχα μετρήσιμα αποτελέσματα.

Στόχος του συστήματος Φροντίδας Υγείας πρέπει να είναι η προάσπιση και προαγωγή της Ευημερίας των πολιτών και των κατοίκων της χώρας, με τρόπο που οι δαπανώμενοι πόροι να αποδίδουν θετικά.

Σκοπός του συστήματος είναι να είναι χρήσιμο στην προσπάθεια διατήρησης και αποκατάστασης της υγείας κάθε ατόμου που αναζητά τις υπηρεσίες του.

36. Υγειονομικές ανάγκες και κάλυψη

Η χώρα μέσα από τον υγειονομικό της Χάρτη προσδιορίζει τις Υγειονομικές της ανάγκες και κατανέμει τις δυνάμεις της (Πόρους-Κεφάλαιο) για να τις καλύψει. Μια ουσιαστική ανάγκη που ακόμα δεν έχει τελεσφορήσει είναι η σύνταξη ενός επιστημονικά άρτιου υγειονομικού χάρτη που να αποδίδει ανάγλυφα τις υγειονομικές ανάγκες της χώρας.

Το Ποτάμι τάσσεται ανεπιφύλακτα υπέρ μιας καθολικής πλήρους υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού μέσα από ένα δημόσιο σύστημα φροντίδας υγείας.

- Κρίσιμο ερώτημα: Το σύστημα θα πρέπει να είναι Δημόσιο ή Ιδιωτικό;

Η απάντηση πρέπει να δοθεί με βάση του «ποιος πληρώνει» την ώρα της παράδοσης των υπηρεσιών και ανεξάρτητα από την εργασιακή σχέση του ιατρικού του προσωπικού (π.χ. πλήρους ή μη και αποκλειστικής ή μη απασχόλησης).

Αν αυτός που πληρώνει είναι το Δημόσιο ή ο ασφαλιστικός οργανισμός, ανεξάρτητα με την νομική μορφή του παρόχου ή τις εργασιακές σχέσεις, το σύστημα είναι Δημόσιο.

Αν ο άρρωστος είναι αυτός που πληρώνει για να λάβει υπηρεσίες (νόμιμα ή κάτω από το τραπέζι), ανεξάρτητα από το ποιος τα εισπράττει, το σύστημα είναι Ιδιωτικό.

- Κάλυψη Στόχου και Σκοπού.

Για να επιτευχθεί ο Στόχος και να εξυπηρετηθεί ο Σκοπός του συστήματος, αυτό οργανώνεται σε Εθνικό Επίπεδο, και διαρθρώνεται όπως ακολουθεί:

- A. Πρωτοβάθμιο Σύστημα Φροντίδας Υγείας.
- B. Νοσοκομειακό Σύστημα Φροντίδας Υγείας.

37. Πρωτοβάθμιο Σύστημα Υγείας

Το πρωτοβάθμιο σύστημα διαρθρώνεται με σκοπό να υπηρετήσει τις προσδιορισμένες ανάγκες Φροντίδας Υγείας όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στον υγειονομικό Χάρτη της χώρας.

Στόχος είναι η ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) για την καθολική κάλυψη του πληθυσμού από δίκτυο οικογενειακών γιατρών με την αξιοποίηση των δημοσίων και των ιδιωτικών δομών την αναβάθμιση του ΠΕΔΥ και την ένταξη ιδιωτών επαγγελματιών υγείας στο σύστημα της ΔΩΡΕΑΝ ΠΦΥ.

Ένα δίκτυο γενικών γιατρών, παθολόγων και χειρουργικών ειδικοτήτων, επαγγελματιών Υγείας συναφών ειδικοτήτων (π.χ. ψυχολόγων, διατροφολόγων, φυσικοθεραπευτών, νοσηλευτών}, συμβάλλονται με το σύστημα ανεξάρτητα από την προσωπική τους επιλογή του αν θα απασχολούνται και ιδιωτικά. Παροχή υπηρεσιών στο σπίτι προβλέπονται κυρίως για χρόνιους πάσχοντες και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Η βάση του «Συμβολαίου» με το Σύστημα Υγείας είναι ότι «αναλαμβάνουν να διαφυλάξουν την Υγεία του πληθυσμού της ευθύνης τους σε όσο το δυνατόν καλύτερη κατάσταση, κάνοντας χρήση των διατιθέμενων πόρων». Έτσι ο κάθε συμβαλλόμενος γιατρός γίνεται επιτηρητής του συστήματος Υγείας. Κάθε συμβαλλόμενος (-η) με το Σύστημα έχει την δυνατότητα να προτιμηθεί από ένα συγκεκριμένο αριθμό ατόμων. Για το σκοπό αυτό, και ανάλογα με τον πληθυσμό των ατόμων που κάθε συμβαλλόμενος γιατρός έχει στην φροντίδα του (της) πιστώνεται με συγκεκριμένο ετήσιο προϋπολογισμό, τον οποίο φροντίζει να τον εκτελέσει με συνέπεια και σύνεση. Διαγνωστικά και Θεραπευτικά Πρωτόκολλα επικουρούν τον γιατρό στις αποφάσεις του και στην ορθή διαχείριση των πόρων.

Τυχόν υπέρβαση του προϋπολογισμού πρέπει να δικαιολογείται κατάλληλα και να εξετάζεται συγκριτικά με αντίστοιχους προϋπολογισμούς άλλων γιατρών αντίστοιχων περιοχών. Το σύστημα θα πρέπει να είναι έτοιμο να λάβει μέτρα σε περίπτωση μη συνετής εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Ωστόσο η ανταμοιβή του γιατρού από την συνέπεια απέναντι στον πληθυσμό που φροντίζει του επιτελείται με το να ανανεώσουν την επιλογή τους σε αυτόν(-ην) και για την επόμενη χρονιά.

Η αμοιβή του γιατρού είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης των εκπροσώπων του με την Πολιτεία, και μπορεί να περιλαμβάνει και οικονομική επιβράβευση καλών αποτελεσμάτων στην βάση τεκμηριωμένων αναδρομικά στοιχείων.

38. Νοσοκομειακή Περίθαλψη στα πλαίσια του ΕΣΥ

Ο σκοπός της νοσοκομειακής περίθαλψης είναι να αποκαταστήσει την Υγεία του αρρώστου ή να την σταθεροποιήσει στο εφικτότερο βέλτιστο επίπεδο, μέσω ιατρονοσηλευτικών παρεμβάσεων και την χρήση της διατιθέμενης σύγχρονης τεχνολογίας.

Ο βαθμός ποιότητας και η ποσότητα Φροντίδας Υγείας που παρέχει κάθε νοσοκομειακή οντότητα (Δευτεροβάθμιο ή Τριτοβάθμιο Νοσοκομείο) είναι ανάλογη των διατιθέμενων πόρων και κεφαλαίου, και προσδιορίζεται από το ποσοστό του ΑΕΠ που διατίθεται για το σκοπό αυτό.

Στόχος του ΠΟΤΑΜΙΟΥ είναι το ποσοστό του ΑΕΠ που διατίθεται για την Φροντίδα Υγείας να φτάσει στον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η νοσοκομειακή περίθαλψη οφείλει να μην κάνει διάκριση μεταξύ του ασφαλισμένου και του ανασφάλιστου, του πολίτη της χώρας και του ευρισκόμενου στην επικράτεια της αρρώστου που δεν είναι Έλληνας πολίτης.

Ένα Νοσοκομείο που υπηρετεί το Σύστημα Υγείας οφείλει να ισοσκελίζει τα έξοδα με τα έσοδα. Ένα νοσοκομείο με ισοσκελισμένο προϋπολογισμό συνεισφέρει στην εθνική οικονομία με την αποκατάσταση της Υγείας των αρρώστων μελών του πληθυσμού, ενισχύει το αίσθημα συνοχής και αλληλεγγύης στους κατοίκους της χώρας και παρέχει αίσθημα ασφάλειας στους πολίτες της.

Η βασική πηγή χρηματοδότησης της λειτουργίας κάθε νοσοκομείου πρέπει κυρίως να προέρχεται από τους οργανισμούς ασφάλισης (ΕΟΠΥΥ, ιδιωτική ασφάλιση, κλπ) των αρρώστων, αλλά και από τον κρατικό προϋπολογισμό για τους οικονομικά αδύνατους, ανέργους, κλπ. Εφόσον πρόκειται για αλλοδαπούς επισκέπτες από τις χώρες που οι υπήκοοί τους εξυπηρετήθηκαν από το σύστημα υγείας της χώρας μας το κόστος θα απαιτείται από αυτές. Στην περίπτωση των μη νόμιμα εισελθόντων στην χώρα (παράτυποι μετανάστες) όταν αυτοί νοσηλεύονται τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και διεθνείς οργανισμοί (Ηνωμένα Έθνη) πρέπει να συνεισφέρουν στο κόστος αυτό.

Ο τρόπος της λειτουργίας του νοσοκομείου και της διάθεσης και αξιοποίησης της χρηματοδότησης του πρέπει να διέπεται από Σφαιρικούς Προϋπολογισμούς.

Οι βασικοί χρηματοδότες πρέπει να ενημερώνονται για την αποτελεσματικότητα αλλά και την αποδοτικότητα των χρησιμοποιούμενων πόρων. Το Νοσοκομείο πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι ενδιαφέρεται όχι μόνον για τον αριθμητικό όγκο των αρρώστων που αντιμετωπίζει αλλά και για την ποιότητα των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει.

Ο τρόπος της διοίκησης αλλά και της οργάνωσης του σύγχρονου νοσοκομείου θα πρέπει να διέπεται από τις αρχές του σύγχρονου management και την ορθολογική διαχείριση των πόρων με βάση προσυμφωνημένους με την πολιτεία σκοπού και στόχους. Στο ίδιο πλαίσιο πρέπει ανά τακτικά διαστήματα η διοίκησή του να επιλέγεται αξιοκρατικά, να λογοδοτεί δημόσια και να αξιολογείται με διαφάνεια. Τα νοσοκομεία πρέπει να ανεξαρτητοποιηθούν, να αποκτήσουν αυτονομία που θα διασφαλίζει τη λειτουργία τους από την κομματοκρατία και τις «πολιτικές» παρεμβάσεις. Οι κομματικοί διορισμοί διοικητών είναι πρακτική έξω από τις αντιλήψεις του ΠΟΤΑΜΙΟΥ για την δημόσια διοίκηση.

Η δημόσια λογοδοσία των νοσοκομείων πρέπει να είναι ενταγμένη στην πρακτική της διοίκησης των. Στην κοινωνία θα πρέπει να παρουσιάζεται ένα σύστημα συγκριτικής παρουσίασης συγκεκριμένων δεικτών αποτελεσμάτων ανά ιατρονοσηλευτική παρέμβαση με στοιχεία επικαιροποιημένα από κάθε νοσοκομείο του συστήματος. Έτσι θα αναπτυχθεί η αναγκαία άμιλλα μεταξύ των νοσοκομείων, θα αυξηθεί η διαφάνεια της χρήσης των πόρων και θα ενισχυθεί το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης των πολιτών σε αυτά. Αδύναμα νοσοκομεία ή μονάδες (οι δείκτες των οποίων υπολείπονται των άλλων δεν θα αποκλείονται από το σύστημα ούτε θα τιμωρούνται με αποστέρηση πόρων, αλλά θα βοηθούνται από άλλα πιο αποτελεσματικά στο να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους. Κάθε γιατρός από την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας μαζί με τον άρρωστο και την οικογένειά του θα μπορούν να συμβουλευονται και να επιλέγουν το αποτελεσματικότερο νοσοκομείο με βάση και τους δημοσιοποιημένους δείκτες αποτελεσματικότητας. Αυτό θα επιφέρει ένα ανταγωνισμό αριστείας μεταξύ των νοσοκομείων που θα επιβραβεύει τα καλύτερα και θα υποκινεί τα άλλα για βελτίωση των αποτελεσμάτων τους. Ο τελικός αποδέκτης του συνολικού οφέλους του ανταγωνισμού θα είναι η Κοινωνία. Τα Διαγνωστικά και Θεραπευτικά Πρωτόκολλα (με την συμβολή των επιστημονικών συλλόγων) οφείλουν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία της κλινικής διαχείρισης και κλινικής διακυβέρνησης και συγκριτικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους.

Τα νοσοκομεία οφείλουν να ολοκληρώσουν την ψηφιακή διαχείριση των δεδομένων του αρρώστου, αξιοποιώντας τα ήδη εγκατεστημένα προγράμματα του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου αρρώστου, και ενισχύοντας την ασφάλεια των προσωπικών τους δεδομένων. Είναι διαπιστωμένη η έλλειψη διαλειτουργικότητας μεταξύ των ψηφιακών υποσυστημάτων του ίδιου νοσοκομείου που οφείλεται στη διαφορετικότητα των επιμέρους υποσυστημάτων που υποστηρίζονται από διαφορετικούς αναδόχους. Έτσι δεν μπορούν να βελτιώσουν τον τρόπο παρακολούθησης της διακίνησης φαρμάκων, εξετάσεων, αναλωσίμων και υπηρεσιών που αγοράζουν από τρίτους.

Τα νοσοκομεία οφείλουν να περιορίσουν το διοικητικό κόστος και να ελέγχουν την μισθοδοσία τους μέσω δικών τους προγραμμάτων. Σήμερα η μισθοδοσία εκδίδεται από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ με συνέπεια να μην υπάρχει online διασύνδεση με τα νοσοκομεία, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την μη άμεση και έγκυρη πληροφόρηση για τη δαπάνη μισθοδοσίας ανά τμήμα του νοσοκομείου. Η εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής ως υποχρέωση προβλέπεται από 1/1/2012. Στα περισσότερα Νοσοκομεία εφαρμόζεται με προσδιορισμό του κόστους μόνο σε επίπεδο κέντρο κόστους και όχι και σε επίπεδο φορέα κόστους όπως προβλέπεται από τον Ν. 4046/2012.

Το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα από πλευράς Διοικήσεων των Δ.Μ.Υ. αντιμετωπίζεται ως νομική υποχρέωση που τα νοσοκομεία πρέπει να εκπληρώσουν και όχι ως εργαλείο στα χέρια τους για την άσκηση αποτελεσματικής διοίκησης. Επείγει η σύνταξη εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας των νοσοκομείων αφού αυτό θα έχει συνέπεια ο Εσωτερικός Ελεγκτής (auditor) να είναι σε θέση να ασκήσει αποτελεσματικά το έργο του δεδομένου ότι ελέγχει διαδικασίες και όχι πρόσωπα. Στερούνται δηλαδή τα νοσοκομεία της χώρας μας ενός καταστατικού χάρτη λειτουργίας. Το γεγονός αυτό είναι απόρροια του τρόπου διορισμού των διοικήσεων. Οι θέσεις των Διοικητών δεν πρέπει να κομματικές αλλά κατ' εξοχή επαγγελματικές και τεχνοκρατικές.

39. Νοσοκομειακές οντότητες πέραν του συστήματος υγείας

Το ιδιωτικό νοσηλευτήριο παρέχει υπηρεσίες Υγείας σε πελάτες-αρρώστους που μπορούν να καλύψουν τις αντίστοιχες δαπάνες για την αποκατάσταση ή διατήρηση του επιπέδου υγείας τους. Η ποσότητα των παροχών είναι ανάλογη της χρηματοδοτικής ικανότητας του πελάτη-αρρώστου ή του ασφαλιστικού φορέα που τον καλύπτει.

Είναι αναμενόμενο ένα Ιδιωτικό νοσηλευτήριο να μην έχει την κάλυψη κρατικής επιχορήγησης. Για το σκοπό αυτό φροντίζει να αντλεί κεφάλαια από την ελεύθερη οικονομία, άρα θα πρέπει να λειτουργεί με σκοπό τα έσοδα να υπερκαλύπτουν τα έσοδα και να προκύπτει ξεκάθαρο κέρδος για τους επενδυτές που έχουν τοποθετήσει τα χρήματά τους σε αυτό.

Πρόσβαση σε αυτό το νοσοκομείο έχουν όσοι μπορούν και θέλουν να πληρώσουν.

Ωστόσο λόγω του μεγέθους της χώρας της γεωγραφικού αναγλύφου αλλά και των προτεραιοτήτων που κάθε ιδιώτης επενδυτής θέτει, είναι δυνατόν σε μια γεωγραφική περιφέρεια να προσφέρονται υπηρεσίες υγείας από ιδιωτικό νοσηλευτήριο τέτοιες που αφ' ενός μεν να απαντούν ειδικότερα στις ανάγκες του αρρώστου, εφόσον δεν διατίθενται σε αντίστοιχο νοσοκομείο της ίδιας περιφέρειας που να ανήκει στο Σύστημα.

Σε μια τέτοια περίπτωση και με βάση προσυμφωνημένα τιμολόγια και κανόνες θα μπορούν να αγοραστούν συγκεκριμένες υπηρεσίες υγείας για λογαριασμό του άρρωστου από το ιδιωτικό νοσηλευτήριο και να καλυφθούν από τον ασφαλιστικό οργανισμό ή από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η αποζημίωση πρέπει να έχει βάση τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια που ασφαλώς προϋποθέτει την χρησιμοποίηση των Διαγνωστικών και Θεραπευτικών Πρωτοκόλλων.

Συστήνεται επιτροπή εμπειρογνομόνων και διαπραγμάτευσης προκειμένου να εξετάζει τις ανάγκες σε συγκεκριμένες υπηρεσίες φροντίδας υγείας, την προσφορά και την ζήτηση ανά περιφέρεια και να προσδιορίζει τους όρους συνεργασίας.

Η Υγεία είναι το τελευταίο και αδιαπραγμάτευστο καταφύγιο των πολιτών, στην παρούσα συγκυρία είναι χωρίς αστερίσκους άμεση προτεραιότητα.

Το ΠΟΤΑΜΙ Μπορεί:

- να προωθήσει ένα σύστημα Υγείας που θα προσφέρει πραγματικά δωρεάν, καθολικά, υψηλού επιπέδου φροντίδες υγείας στους Έλληνες πολίτες με βάση την ανάλογη Συνταγματική επιταγή.

Το ΠΟΤΑΜΙ Μπορεί

- και υπόσχεται ένα σύστημα Φροντίδας Υγείας για τους Έλληνες πολίτες που θα είναι η ομπρέλα και το καταφύγιο προστασίας που έχουν ανάγκη.

Τουρισμός

51. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τον Τουρισμό

- Το Ποτάμι προτείνει την κατάρτιση ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για τον Τουρισμό με βάθος υλοποίησης δέκα ετών (2015-2025) και δύο κεντρικούς στρατηγικούς στόχους: την ποιοτική αναβάθμιση υπηρεσιών και προϊόντων και την επέκταση της τουριστικής περιόδου.
- Η Ελλάδα ως φυσικό περιβάλλον και πολιτιστική κιβωτός είναι ένα μεγάλο σύνολο μοναδικών προορισμών. Μόνο που αυτό δεν αρκεί, για να έχουμε τα μέγιστα δυνατά οφέλη ως χώρα και ως οικονομία. Απαιτείται η προβολή του τουριστικού προϊόντος στο εξωτερικό και η ενίσχυση των προξενικών αρχών για καλύτερη εξυπηρέτηση του τουριστών στις χώρες τους.
- Ο επανασχεδιασμός της πολιτικής στον τουρισμό πρέπει να εστιάζει στην ποιότητα των υπηρεσιών και στη ποικιλομορφία των προϊόντων και των προορισμών σε ετήσια βάση και να προέλθει από τις παραγωγικές δυνάμεις που δραστηριοποιούνται στην τουριστική βιομηχανία, της τοπικής αυτοδιοίκησης, φορέων εργαζομένων του τομέα, συνεταιρισμών, επιμελητηρίων και περιβαλλοντικών οργανώσεων τις οποίες θα συντονίζει το υπουργείο Τουρισμού. Η διαδικασία πρέπει να εξειδικεύεται σε κάθε περιφέρεια και κάθε νομό.
- Η επέκταση της τουριστικής περιόδου και ο χειμερινός τουρισμός πρέπει να σχεδιαστούν σε πενταετή ορίζοντα με επιθετική τιμολογιακή πολιτική και στόχο να ανέλθει στο 1/3 των συνολικών ετήσιων διανυκτερεύσεων και εσόδων.

52. Ανάπτυξη ποιοτικού και θεματικού τουρισμού

- Κύρια στόχευση μας είναι η περαιτέρω ανάπτυξη του ποιοτικού τουρισμού «του μέτρου», στον αντίποδα του κορεσμένου μαζικού τουρισμού χαμηλού κόστους. Ο θεματικός τουρισμός μπορεί να εκμεταλλευτεί τα σημαντικά πλεονεκτήματα της χώρας.
- Για την προώθηση του ναυτικού τουρισμού, θέλουμε να δημιουργηθεί ένα δίκτυο πενήντα μικρών και μεγάλων μαρινών με ενιαίες προδιαγραφές υψηλής ποιότητας, με αναβάθμιση των μαρινών που ήδη υπάρχουν και με κατασκευή νέων.
- Για την προώθηση του ιατρικού τουρισμού προτείνουμε το σχεδιασμό μιας διαφημιστικής καμπάνιας που θα προβάλλει την υψηλή τεχνογνωσία των

Ελλήνων ιατρών, την υψηλή ποιότητα των υποδομών και τις ανταγωνιστικές τιμές των ιατρικών υπηρεσιών στη χώρα μας.

- Για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (πεζοπορία, αναρρίχηση, ορειβασία, κατάβαση φαραγγίων, ποδηλασία, καταδύσεις, αεραθλητισμός) προτείνουμε να συσταθεί Συντονιστικό Γραφείο Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού, το οποίο θα υπάγεται στο υπουργείο Τουρισμού και θα θεσπίσει τις προδιαγραφές για τα έργα υποδομής που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη αυτών των μορφών τουρισμού, θα αναθέσει σε ειδικούς την εκπόνηση μελετών και θα εποπτεύει την υλοποίηση των έργων υποδομής, τη συντήρηση και τη διαχείρισή τους.
- Υποστηρίζουμε τη δημιουργία Εθνικών Αναρριχητικών Πάρκων (Κάλυμνος, Μετέωρα, Λακωνία) ταυτόχρονα με εκτεταμένα δίκτυα σηματοδοτημένων μονοπατιών, ως δραστηριότητα συμπληρωματική της αναρρίχησης.

53. Τουριστικές επενδύσεις

- Η χώρα έχει τεράστια περιθώρια νέων στοχευμένων τουριστικών επενδύσεων με βάση ένα πανελλαδικό χωροταξικό σχεδιασμό. Σε αυτές πρέπει να περιληφθεί η προσέλκυση διεθνών ξενοδοχειακών οργανισμών υψηλού επιπέδου και η οργανωμένη δόμηση συγκροτημάτων κατοικιών υψηλής αξίας για αγορά ή μακροχρόνια μίσθωση.
- Οι τουριστικές υποδομές πρέπει να απογραφούν εξονυχιστικά. Η παρανομία, η παραοικονομία και η μαύρη εργασία υπονομεύουν την προσπάθειά μας και η αντιμετώπισή τους είναι ζωτικής σημασίας.

Ναυτιλία

54. Οικοδόμηση διεθνώς ανταγωνιστικού ναυτιλιακού περιβάλλοντος

- Η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει η ελληνική ναυτιλία είναι ο σχεδιασμός ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής ολοκληρωμένης ναυτιλιακής ανάπτυξης, που ενισχύει και συνδέει αποκομμένες, μέχρι στιγμής, οικονομικές δραστηριότητες μέσω της δημιουργίας ενός ναυτιλιακού cluster (συνεργατικού σχηματισμού). Σε αυτό συμπράττουν επιχειρήσεις, εκπαιδευτικοί φορείς και η πολιτεία με σκοπό την ανάπτυξη και ενίσχυση των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων της χώρας.
- Διαφάνεια παντού: Η ολοκλήρωση της μηχανογράφησης και ψηφιοποίησης της ΔΟΥ Πλοίων είναι επιτακτική. Οι φοροαπαλλακτικές στρεβλώσεις και παραθυράκια που επιτρέπουν την αποφυγή καταβολής φόρου ή την εμφάνιση προσωπικών περιουσιακών στοιχείων ως εταιρικών, πρέπει να εντοπιστούν και να αρθούν.
- Ενθάρρυνση της σύμπραξης των ναυπηγείων με τα πανεπιστήμια, λιμενικούς και εφοπλιστικούς φορείς της χώρας στο πλαίσιο συνεργασίας για τον εντοπισμό και αξιοποίηση ενός συγκριτικού πλεονεκτήματος και την εξειδίκευσή τους.

- Παράλληλα πρέπει να θεσμοθετηθούν επενδυτικά και φορολογικά κίνητρα, ώστε να στηριχθεί η ελληνική ναυτιλιακή τεχνολογία, οι ελληνικές εταιρείες που βρίσκονται στην περιφέρεια της ναυτιλιακής δραστηριότητας και να ενθαρρυνθούν νεοφυείς ναυτιλιακές επιχειρήσεις.
 - Τα λιμάνια αποτελούν μηχανές ανάπτυξης. Προτείνουμε την εφαρμογή της ευρωπαϊκής πρακτικής όπου τα λιμάνια διατηρούν τον δημόσιο χαρακτήρα τους αλλά παραχωρούν λειτουργίες τους σε επιχειρήσεις, μέσω διαφανών διεθνών διαδικασιών. Απαιτείται επίσης συνεργασία και όχι ανταγωνισμός των ελληνικών λιμανιών μεταξύ τους, με εξειδίκευση του καθενός στα αναταγωνιστικά του πλεονεκτήματα, καθώς και ανάπτυξη συνδυασμένων μεταφορών και, φυσικά, σταθερό πλαίσιο λειτουργίας, με διαφανή διορισμό διοικήσεων των Οργανισμών Λιμένων μέσω διαγωνισμού και όχι με την τοποθέτηση κομματικών στελεχών.
-

55. Ναυτική εκπαίδευση

- Σχεδιασμός και οργάνωση ολοκληρωμένου συστήματος δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας ναυτικής εκπαίδευσης (για τους αξιωματικούς και τα πληρώματα του πλοίου), που θα βασίζεται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες της ναυτιλιακής αγοράς και τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις.
 - Ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος ναυτιλιακών σπουδών (για το προσωπικό των γραφείων) με διασύνδεση όλων των Ναυτιλιακών Πανεπιστημιακών Τμημάτων μεταξύ τους και ένταξή τους στην εποπτεία και τον σχεδιασμό ενός κεντρικού οργάνου το οποίο θα έχει την ευθύνη της πιστοποίησης, του ελέγχου και της αξιολόγησης των διοικητικών, οικονομικών, εκπαιδευτικών λειτουργιών. Αναγκαία και προφανής είναι η διασύνδεση και συνεργασία των δύο παραπάνω Συστημάτων.
 - Τα ελληνικά ακαδημαϊκά ιδρύματα με σχολές ναυτιλιακού ενδιαφέροντος (ΕΜΠ, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Πανεπιστήμιο Αιγαίου) πρέπει να αποτελέσουν βασικούς εταίρους σε αυτή την προσπάθεια, με έμφαση σε εξειδικευμένα μεταπτυχιακά προγράμματα σε γνωστικά αντικείμενα άμεσα συνδεδεμένα με τον κλάδο της ναυτιλίας (ναυτιλιακό δίκαιο, ναυτιλιακή τεχνολογία, MBA με έμφαση στη ναυτιλία, ναυτιλιακά χρηματοοικονομικά, logistics κ.λπ).
 - Ανάδειξη του ναυτικού επαγγέλματος, των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που προσφέρει. Σχεδιασμός για την είσοδο νέων Ελλήνων στο ναυτικό επάγγελμα, ώστε να αντικαταστήσουν την προηγούμενη γενιά η οποία σταδιακά αποχωρεί, καθώς σήμερα η εισροή είναι χαμηλή παρά την υψηλή ανεργία.
 - Λειτουργία και μη-κρατικών ανώτατων ναυτιλιακών σχολών με πιστοποιημένο προσωπικό, σύγχρονο πρόγραμμα σπουδών και άρτιες υποδομές, έτσι ώστε αφ' ενός να καλυφθούν οι ανάγκες της ελληνικής ναυτιλίας σε ανθρώπινο δυναμικό και, σταδιακά, οι ελληνικές ναυτιλιακές σχολές να αποτελέσουν πόλο έλξης διεθνώς.
-

56. Ακτοπλοΐα

- Αναδιάρθρωση του ακτοπλοϊκού δικτύου στη λογική δημιουργίας κομβικών λιμανιών και δρομολογίων από/προς μικρότερα νησιά, με στόχο τη διαρκή συνδεσιμότητα με παράλληλη επαναξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων στο μεταφορικό σύστημα εσωτερικού και τη διερεύνηση χρηματοδότησης του μεταφορικού έργου με δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους.
- Ανάθεση δρομολογίων και μερική χρηματοδότηση ναυτλιακών συνεταιρισμών λαϊκής βάσης με τη συμμετοχή και της τοπικής αυτοδιοίκησης για την εξυπηρέτηση νησιωτικών συμπλεγμάτων, με παράλληλο ανασχεδιασμό των ακτοπλοϊκών γραμμών που θα συνυπολογίζει την οικονομική βιωσιμότητα αλλά και την εξυπηρέτηση των κατοίκων των νησιών όλο το χρόνο. Να μάθουμε από τις βέλτιστες πρακτικές αλλά και από τα κακά παραδείγματα του παρελθόντος.
- Οργάνωση ανταγωνιστικού περιβάλλοντος μέσω ελκυστικότερων, πολυετών συμβάσεων με ταυτόχρονη εισαγωγή ενδιάμεσων ρητρών μη καλής εκτέλεσης δρομολογίων και συγκεκριμένων ποιοτικών προδιαγραφών.
- Υπό όρους ελαστική συνεργασία μεταξύ ακτοπλοϊκών εταιρειών, έτσι ώστε να επιτευχθούν μεγαλύτερη πληρότητα, περισσότερες προσεγγίσεις σε λιμάνια, μείωση ρύπων και συνολική μείωση κόστους, άρα και μεγαλύτερες πιθανότητες βιωσιμότητας
- Εφαρμογή ενιαίου ΦΠΑ 6,5% για επιβάτες και φορτία, όπως γίνεται στον τουρισμό.

Φορολογία

57. Φορολογία-φοροδιαφυγή. Η νομιμότητα πιο συμφέρουσα από την παρανομία.

- Η μείωση της φορολογίας είναι αναγκαία αναπτυξιακή πολιτική.
- Ο στόχος είναι η ενιαία φορολογική κλίμακα για όλα τα εισοδήματα.
- Θεσπίζεται η έννοια του «αποδεδειγμένα συνεπούς φορολογούμενου». Πρόκειται για τον ελεύθερο επαγγελματία ή την ατομική επιχείρηση, που μετά από ελέγχους αποδεικνύεται ότι είναι έμπρακτα ειλικρινής και συνεπής στις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις. Αυτός ο φορολογούμενος αντιμετωπίζεται προνομιακά (μειωμένος συντελεστής, δόσεις, εξυπηρέτηση, κ.ά.) σε σχέση με τους άλλους.
- Ο εξορθολογισμένος ΕΝΦΙΑ πρέπει να περάσει ως έσοδο στην τοπική αυτοδιοίκηση και να αποτελεί τον βασικό της πόρο. Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει μεγαλύτερες δυνατότητες να καθορίσει τη δικαιότερη κατανομή των βαρών, ανάλογα με το είδος της ακίνητης περιουσίας.
- Η σταδιακή περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών πρέπει να προηγηθεί κάθε φορολογικής ελάφρυνσης. Αυτό θα έχει θετικές επιπτώσεις και στη μείωση της ανασφάλιστης εργασίας.
- Ένα ενιαίο κέντρο είσπραξης των ασφαλιστικών εισφορών όλων των ταμείων. Ενιαία έκδοση ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας.
- Μία πανελλαδική ΔΟΥ για όσους έχουν εισοδήματα μόνο από μισθούς και συντάξεις με πολλαπλή δυνατότητα εξυπηρέτησης μέσω τηλεφωνικής

υπηρεσίας και ΚΕΠ. Έτσι θα απελευθερωθούν ανθρώπινοι και υλικοί πόροι για πιο σημαντικές κατηγορίες φορολογουμένων.

- Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι ο συνεχής στοχευμένος, αλλά και δειγματοληπτικός έλεγχος των χρηματικών ροών. Κάθε νόμιμα συναλλασσόμενος πρέπει να μπορεί να αιτιολογεί με νόμιμα παραστατικά σημαντικές πληρωμές και εισπράξεις.
- Ο έλεγχος των φορολογικών υποχρεώσεων και οι συνέπειες του πρέπει να αφορούν τους πάντες ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Η φοροδιαφυγή δεν μπορεί να είναι «επιχειρηματικό πλεονέκτημα» για κανέναν πολίτη ή επιχειρηματία.

58. Το Δημόσιο και οι υποχρεώσεις του

- Συχνά ένας πολίτης οφείλει προς το Δημόσιο, ενώ την ίδια στιγμή το Δημόσιο του οφείλει. Πρότασή μας είναι ο πολίτης να έχει πλήρη προστασία, μη καταβάλλοντας την οφειλή του προς το Δημόσιο, μέχρι του ποσού που του οφείλεται. Είναι ληστεία ο πολίτης να πληρώνει τόκο όταν χρωστάει, ενώ το κράτος να πληρώνει άτοκα ύστερα από δύο ή τρία χρόνια.
- Το Δημόσιο οφείλει να ξανακερδίσει τη χαμένη εμπιστοσύνη των φορολογουμένων. Αυτό είναι το πρώτο βήμα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής.
- Ο ΣΔΟΕ και η Γενική Γραμματεία Εσόδων πρέπει να αποδεσμευθούν από το κεντρικό κράτος. Πρέπει να υπαχθούν σε ανεξάρτητη αρχή, ώστε να πάψουν να εξυπηρετούν μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

Εργασία

59. Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών

- Μειώνοντας τις εισφορές ενθαρρύνονται οι προσλήψεις, γίνεται ασύμφορη η μαύρη εργασία, στηρίζονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που είναι η ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας.
 - Υψηλές ασφαλιστικές εισφορές δεν σημαίνουν αναγκαστικά περισσότερα έσοδα για τα ταμεία. Η έμφαση πρέπει να μετατοπιστεί στην εισπραξη των εισφορών, καθώς και στην χρηστή τους διαχείριση.
 - Η σταδιακή περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών πρέπει να προηγηθεί κάθε φορολογικής ελάφρυνσης με άμεση προτεραιότητα τους αυτοαπασχολούμενους, που θα πληρώνουν με βάση τα εισοδήματά τους και όχι με κατά κεφαλήν εισφορές.
 - Οι διαδικασίες πρέπει να απλουστευθούν και η γραφειοκρατία να περιοριστεί στο ελάχιστο: Ένα ενιαίο κέντρο εισπραξης των ασφαλιστικών εισφορών όλων των ταμείων.
-

60. Κοινωνική ασφάλιση

- Οι αλλαγές στο ασφαλιστικό απαιτούν ειλικρίνεια και συναίνεση από το πολιτικό σύστημα και τα συνδικάτα. Η λύση πρέπει να έχει προοπτική 20ετίας. Η χρόνια δημαγωγία είναι μια από τις αιτίες του σημερινού αδιεξόδου.
 - Είμαστε υπέρ ενός Ενιαίου συστήματος συντάξεων. Θέλουμε ίδιους κανόνες για όλους, χωρίς προνόμια και εξαιρέσεις.
 - Το σύστημα θα πρέπει να έχει ως βάση την ανταπόδοση των εισφορών του ασφαλιστικού βίου κάθε ασφαλισμένου, όταν αυτός αποσυρθεί ή βρεθεί σε εργασιακή ανικανότητα.
 - Πλήρως ανταποδοτική αναλογική σύνταξη, χρηματοδοτούμενη μόνον από ασφαλιστικές εισφορές (κράτους, ασφαλισμένων και εργοδοτών) χωρίς «κοινωνικούς πόρους». Πλήρως ανταποδοτική επικουρική χρηματοδοτούμενη από εργοδότες και εργαζόμενους.
 - Στοχευμένη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών με άμεση αρχή από τους αυτοαπασχολούμενους που πρέπει να πληρώνουν με βάση τα εισοδήματά τους και όχι με κατά κεφαλήν εισφορές.
 - Να πολεμηθεί η αδήλωτη, ανασφάλιστη και απροστάτευτη εργασία. Οι έλεγχοι για την μαύρη εργασία να είναι εντατικοί και συνεχείς και να αξιοποιούν κάθε τεχνολογικό μέσο. Η συμβολή του συνδικαλιστικού κινήματος στην αντιμετώπιση της μαύρης εργασίας μπορεί να είναι μεγάλη και πρέπει να θεσμοθετηθεί.
-

61. Συνδικαλισμός για τους εργαζομένους, όχι για τα κόμματα

- Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις όχι απλώς πρόσκεινται, αλλά υπόκεινται στα κόμματα. Δεν εκφράζουν γνήσια τους εργαζόμενους, αλλά τα κόμματα. Αυτά υπαγορεύουν στα συνδικάτα την πολιτική τους. Για να σταματήσει αυτή η στρέβλωση, πρέπει οι συνδικαλιστικές ενώσεις να ανεξαρτητοποιηθούν από την κομματοκρατία. Μόνο τότε θα υπερασπίζονται τα συμφέροντα των μελών τους και όχι αυτά των κομμάτων και των αρχισυνδικαλιστών.
 - Διεύρυνση των δικαιωμάτων της βάσης και περικοπή των προνομίων της συνδικαλιστικής κορυφής.
 - Οι οικονομικές συναλλαγές των συνδικάτων πρέπει να είναι διαφανείς, ανοιχτές σε οποιονδήποτε έλεγχο.
 - Για να δημιουργηθούν αντιπροσωπευτικά σωματεία σε όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις χρειάζονται κίνητρα και αντικίνητρα στους εργοδότες και προστασία των συνδικαλιστών.
 - Η ύπαρξη αντιπροσωπευτικού σωματείου και συλλογικής σύμβασης να συνδέεται με έκπτωση στις ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη.
 - Οι προσφυγές σε απολύσεις συνδικαλιστών να εκδικάζονται γρήγορα, και η επιθεώρηση εργασίας να εντείνει τους ελέγχους σε τέτοιες περιπτώσεις.
-

62. Συλλογικές συμβάσεις σε νέα βάση

- Πρέπει να συναφθούν ξανά συμβάσεις, σε κεντρικό επίπεδο, για τη ρύθμιση θεμάτων εθνικής κλίμακας όπως η διαρκής επιμόρφωση των εργαζομένων, αλλαγές στο καθεστώς των απολύσεων, το ύψος των αποζημιώσεων, η ασφάλιση της ανεργίας.
- Για επιχειρήσεις που έχουν πάνω από πενήντα εργαζόμενους, κύρια μορφή συλλογικής διαπραγμάτευσης είναι οι επιχειρησιακές συμβάσεις με πραγματικά αντιπροσωπευτικά σωματεία. Αυτές θα υπερισχύουν των κλαδικών και των ομοιοεπαγγελματικών. Έτσι, οι πιο παραγωγικές επιχειρήσεις μπορούν να δώσουν περισσότερα, αυτές που είναι σε φάση επέκτασης μπορούν να κάνουν πιο μακροχρόνιο προγραμματισμό, ενώ οι λιγότερο παραγωγικές να επιβιώσουν χάρη σε ανεκτές εισφορές.
- Καθιέρωση ενιαίας σύμβασης, όπου η προστασία του εργαζόμενου αυξάνεται γραμμικά με τον χρόνο απασχόλησης, και δεν υπάρχει διάκριση ορισμένου και αορίστου χρόνου.

Οικονομία

63. Προς ένα εξυπηρετήσιμο δημόσιο χρέος

- Η αντίληψη της μονομερούς ρύθμισης του χρέους είναι εξωπραγματική. Η διαπραγμάτευση με τους δανειστές πρέπει να γίνει σε ρεαλιστική και αμοιβαία αποδεκτή βάση.
- Σε αυτή τη διαπραγμάτευση η χώρα θα προσέλθει με αυτοπεποίθηση και με δικό της πατριωτικό πρόγραμμα αλλαγών και νέου προσανατολισμού της οικονομίας. Σε αυτή τη διαπραγμάτευση πρέπει να τεθεί και το θέμα της εξαίρεσης από το PSI των ομολόγων που κατείχε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και εξαιρέθηκαν παράτυπα από το κούρεμα.
- Επιδιώκουμε την οριστική βελτίωση της ποιότητας του χρέους, ώστε να είναι πραγματικά εξυπηρετήσιμο και να μην υπονομεύει την προσπάθεια της πατρίδας μας για τη μετάβαση σε σταθερή αναπτυξιακή πορεία. Αυτή είναι η οπτική μας, αυτό συμφέρει τη χώρα.
- Η διευθέτηση του χρέους με μεγάλη χρονική παράταση των λήξεων, μείωση των επιτοκίων, διευθέτηση των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων του ΔΝΤ, πρέπει να περιλαμβάνει μια ικανή περίοδο απαλλαγής από την εξυπηρέτησή του. Μόνο τότε η οικονομία και η κοινωνία θα αποκτήσουν τη δυνατότητα και τους πόρους να ανασυνταχθούν.
- Κάθε νέος δανεισμός της χώρας μετά τη διευθέτηση του χρέους, πρέπει να γίνεται με στόχο είτε την απομείωσή του με ευνοϊκότερους όρους, είτε τις δημόσιες επενδύσεις με προφανείς ευνοϊκές επιπτώσεις στο ΑΕΠ και την απασχόληση.

64. Η δημοσιονομική υπευθυνότητα πρέπει να νομοθετηθεί

- Για να μην ξαναβρεθεί η χώρα στη δεινή θέση που είναι σήμερα, προτείνουμε θέσπιση νόμου Δημοσιονομικής ευθύνης, στα πρότυπα του νόμου Λούλα στη Βραζιλία, με θεσμοθέτηση ανώτατου όριου ως ποσοστό του ΑΕΠ πέραν του οποίου απαγορεύεται νέος δανεισμός εξαιρουμένης της αναχρηματοδότησης του παλαιού. Για την αύξηση του ορίου ως ποσοστό του ΑΕΠ θα χρειάζεται αυξημένη κοινοβουλευτική πλειοψηφία 2/3.
- Κάθε δανεισμός πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη μελέτη χρήσης των χρημάτων. Απαγορεύεται ο δανεισμός για «γενικές ανάγκες του κράτους» χωρίς αυτές να προσδιορίζονται. Η πορεία της χρήσης των χρημάτων του δανεισμού ελέγχεται ανά εξάμηνο.
- Υιοθέτηση «χρυσού κανόνα», που απαγορεύει στον καθαρό δανεισμό να υπερβαίνει το πρόγραμμα επενδύσεων της χώρας.
- Η διαδικασία ψήφισης του προϋπολογισμού χωρίζεται σε δύο μέρη: Πρώτα εγκρίνονται τα γενικά χαρακτηριστικά, όπως έσοδα-έξοδα και δανεισμός και στη συνέχεια γίνεται ο επιμερισμός.
- Εξαιρούνται οι περιπτώσεις στοχευμένων δράσεων για την αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών, όπως παιδική φτώχεια, υψηλή ανεργία που η απάλειψή τους ωφελεί μακροχρόνια την κοινωνική συνοχή αλλά και την οικονομική ανάπτυξη.

65. Η λύση για το ιδιωτικό χρέος

- Η διαχείριση του χρέους των επιχειρήσεων πρέπει να αντιμετωπιστεί από έναν ανεξάρτητο ενδιάμεσο φορέα στον οποίο συμμετέχουν τράπεζες, Δημόσιο, ιδιώτες και πιθανόν η ΕΚΤ. Σε αυτόν το φορέα πρέπει να υπαχθεί και η εκκαθάριση των «κακών τραπεζών» (Proton, Αγροτική κλπ). Αυτός ο φορέας θα διασφαλίσει καλύτερα το δημόσιο συμφέρον, επιταχύνοντας τη λύση και την γρήγορη στροφή στην υγιή επιχειρηματικότητα.
- Η ορθή λύση στο εσωτερικό χρέος απαιτεί άμεση τροποποίηση του πτωχευτικού κώδικα, που δίνει, σήμερα, απόλυτη προτεραιότητα του Δημοσίου στη εκποίηση της πτωχευτικής περιουσίας ή στο διακανονισμό για τη διευθέτηση των οφειλών. Το ισομερές κοινό συμφέρον των πιστωτών, θα φέρει έσοδα στα δημόσια ταμεία.
- Η ρύθμιση των χρεών των επιχειρήσεων πρέπει να είναι τέτοια που να διευκολύνει την οικονομική τους επάνοδο και ανάκαμψη, χωρίς να σηματοδοτεί καθεστώς «ανήθικης επιβράβευσης» σε σχέση με τις συνελείς, ως προς αυτό, επιχειρήσεις.
- Οι υπερχρεωμένες μεγάλες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να είναι βιώσιμες, πρέπει να διασωθούν με κεφαλαιοποίηση των χρεών τους σε τράπεζες και Δημόσιο, να εξυγιανθούν εν λειτουργία και να επανιδιωτικοποιηθούν.
- Οι υπερχρεωμένες επιχειρήσεις που δεν είναι βιώσιμες πρέπει να οδηγηθούν σε ρευστοποίηση μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και με διαφανείς διαδικασίες. Πρέπει να υπάρξει μία, οριστική, συγκροτημένη δέσμη μέτρων διευκόλυνσης των μικρών επιχειρήσεων και επαγγελματιών για τις συνολικές οφειλές τους (δάνεια, Δημόσιο, Ταμεία) που να περιλαμβάνει μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις δόσεων και απαλλαγή πρόσθετων επιβαρύνσεων.
- Σε ό,τι αφορά στα μη εξυπηρετούμενα στεγαστικά δάνεια πρώτης κατοικίας έως κάποιο συγκεκριμένο εμβαδόν ή αξία, η θέση μας συνοψίζεται στο:

«κανένας δεν χάνει το σπίτι που μένει, αλλά και σε κανέναν δεν χαρίζεται το σπίτι που χρωστάει». Ανάλογη πρέπει να είναι και η αντιμετώπιση των μικρών προσωπικών δανείων των νοικοκυριών.

Οικονομία - Επιχειρηματικότητα

40. Επιχειρηματικότητα και καινοτομία

- Να ξεπεράσουμε επιτέλους τα αγκυλωμένα σύνδρομα που θεωρούν την επιχειρηματικότητα συνώνυμη της κερδοσκοπίας.
- Το Ποτάμι επιδιώκει τη θέσπιση δέσμης κινήτρων για τη μεγέθυνση των επιχειρήσεων. Ο στόχος είναι η σημαντική αύξηση του μέσου αριθμού εργαζομένων και του κύκλου εργασιών ανά επιχείρηση.
- Εκσυγχρονισμός του θεσμού κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικών δικαιωμάτων
- Αποφασιστική προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας, με τη δραστική απλοποίηση των γραφειοκρατικών βαρών, όπως ο μηδενισμός του κόστους σύστασης και συντήρησης μιας νέας επιχείρησης και ο μηδενισμός του ΦΠΑ για τα πρώτα τρία χρόνια λειτουργίας και για ετήσια έσοδα μέχρι €50.000.

41. Εξαγωγές

- Στη χώρα μας το εμπορικό ισοζύγιο είναι εδώ και δεκαετίες αρνητικό. Έχουμε τις λιγότερες εξαγωγές σε όλη την Ευρώπη. Το 2008 ήταν 24% του ΑΕΠ. Σήμερα είναι 29%, όχι επειδή αυξήθηκαν αυτές, αλλά επειδή έπεσαν τα υπόλοιπα εισοδήματα. Ο στόχος θα πρέπει να είναι να φτάσουμε τις εξαγωγές στο 40% ενός ΑΕΠ, που θα μεγαλώνει .
- Πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στην παραγωγή προϊόντων που είναι διεθνώς εμπορεύσιμα. Να γίνει εθνικός στόχος η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε αυτούς τους κλάδους, σε υπάρχουσες και νέες επιχειρήσεις.
- Πρέπει να αρθούν τα δεκάδες γραφειοκρατικά εμπόδια, και να γίνει αυτόματη η επιστροφή ΦΠΑ, να δοθούν εγγυήσεις για εξαγωγές και κίνητρα για καινοτόμες επιχειρήσεις εξαγωγικού χαρακτήρα. Να γίνει εθνικός στόχος η δημιουργία 500.000 νέων θέσεων εργασίας σε αυτούς τους κλάδους (σε υφιστάμενες και σε νέες επιχειρήσεις) μέσα στην επόμενη πενταετία.

42. Νέες μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων

- Οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποτελούν χρήσιμο εργαλείο επιχειρηματικής ανάπτυξης και μείωσης της ανεργίας, προτάσσοντας ένα νέο, συλλογικό μοντέλο. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις, αναλόγως του αντικείμενου και των δυνατοτήτων τους, πρέπει να αποκτήσουν ουσιαστικότερη θέση στο νέο επιχειρηματικό τοπίο της χώρας.

43. Αυτοδιαχείριση επιχειρήσεων που κλείνουν

- Η πολιτεία πρέπει να ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες αυτοδιαχείρισης επιχειρήσεων που κλείνουν λόγω της κρίσης. Να δοκιμάσουν οι εργαζόμενοι να συνεχίσουν τη λειτουργία τους. Ο συνεταιρισμός, η αλληλεγγύη, η αυτοοργάνωση χαρακτήρισαν από τις αρχές του το διεθνές εργατικό κίνημα. Τα ίδια αυτά γνωρίσματα είναι οικεία στην ελληνική παράδοση όχι μόνο από το μακρινό παρελθόν, αλλά και από τους συνεταιρισμούς στα Αμπελάκια ως και τον κοινοτισμό του μεσοπολέμου. Τέτοιου είδους κινήσεις δεν είναι ουτοπικές. Απαιτούν, όμως, τόλμη από μέρους των εργαζομένων και ενίσχυση από την πλευρά της πολιτείας.

44. Σύγχρονες, εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης της επιχειρηματικότητας

- Χρειαζόμαστε θεσμικό πλαίσιο που να προωθεί εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης. Τέτοιες μορφές είναι ο άμεσος δανεισμός, ο οποίος επιτρέπει στις επιχειρήσεις να βρουν χρηματοδότηση μέσω διμερών διαπραγματεύσεων με εξειδικευμένους φορείς της αγοράς χωρίς τραπεζική διαμεσολάβηση και η συμμετοχική χρηματοδότηση σύμφωνα με την οποία μικροί επενδυτές ενώνονται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας, για να διοχετεύσουν αποταμιεύσεις σε επιχειρηματίες. Για χώρες όπως η Ελλάδα με μεγάλο ποσοστό εταιρειών με λιγότερους από πέντε εργαζόμενους, τέτοιες προσπάθειες υπόσχονται πολύ περισσότερα σε σχέση με άλλες πηγές.

45. Πτωχευτικός κώδικας

- Η επιχειρηματική αποτυχία δεν πρέπει να ποινικοποιείται και να στιγματίζεται. Η αποτυχία είναι φυσιολογικό μέρος της διαδικασίας και προσφέρει χρήσιμα διδάγματα.
- Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση όπου υπάρχει δόλος ή βαριά αμέλεια. Οι ελεγκτικές αρχές θα πρέπει να επιμένουν στον σαφή διαχωρισμό της εταιρικής περιουσίας από την προσωπική και να διώκεται ο ιδιοκτήτης επιχείρησης που πλουτίζει προσωπικά σε βάρος της εταιρίας.
- Κατάργηση της άνευ όρων προτεραιότητας εξόφλησης οφειλών προς το Δημόσιο από τις πτωχευμένες επιχειρήσεις. Αυτή προκαλεί στρεβλώσεις και θίγει τα έννομα συμφέροντα όλων των άλλων πιστωτών: εργαζομένων, προμηθευτών, τραπεζών. Οι πιστωτές πρέπει να μπορούν να εισπράττουν αναλογικά και δίκαια, εξ ίσου τις αναλογίες τους και τις εξασφαλίσεις τους. Αυτό προστατεύει σε μεγάλο βαθμό τους εργαζομένους, αλλά και την υπόλοιπη αγορά, ενώ δίνει πρόσθετο αέρα ζωής στις επιχειρήσεις.

46. Καταπολέμηση της αδήλωτης και μαύρης εργασίας

- Η αδήλωτη εργασία καταπολεμάται μόνο με συνδυασμό καταστολής και κινήτρων, όπως η μείωση του βάρους της συμμόρφωσης προς την νομοθεσία.
- Το μη μισθολογικό κόστος εργασίας θα πρέπει να μειωθεί και κυρίως οι ασφαλιστικές εισφορές, που εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά υψηλές. Η μείωση θα έχει θετική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα, στην απασχόληση, στον περιορισμό της αδήλωτης εργασίας, και στην παραγωγικότητα των μικρών επιχειρήσεων.
- Τα κονδύλια ΕΣΠΑ για προγράμματα κατάρτισης και προσωρινής απασχόλησης να δαπανηθούν μόνο για πραγματική εργασία και πρακτική κατάρτιση. Κανένας δεν κερδίζει από εικονικές θέσεις εργασίας σε γραφεία υπουργείων και δήμων, ούτε από θεωρητικά σεμινάρια. Οι δρόμοι είναι δύο: είτε να σχεδιάσουν οι δήμοι προγράμματα κοινωνικής εργασίας και επισκευών υποδομής, και να απασχολήσουν εκεί τους νέους είτε η κατάρτιση να σχεδιαστεί από τους εργοδότες, να περιλαμβάνει πρακτική άσκηση και να χρηματοδοτηθεί κατά προτεραιότητα.
- Οι έλεγχοι για τη μαύρη εργασία πρέπει να είναι εντατικοί και συνεχείς, με χρήση κάθε τεχνολογικού μέσου και διαρκείς δειγματοληψίες.
- Η συμβολή του συνδικαλιστικού κινήματος στην αντιμετώπιση της μαύρης εργασίας μπορεί να είναι μεγάλη και πρέπει να θεσμοθετηθεί.

47. Στοχευμένες δημόσιες επενδύσεις

- Να αυξηθούν οι δημόσιες επενδύσεις σε μεγάλα και μικρά έργα. Θα ενισχύσουν άμεσα την απασχόληση και είναι το μόνο είδος δημόσιας δαπάνης που μπορεί να βρει πρόσθετη χρηματοδότηση από το εξωτερικό. Οι δημόσιες επενδύσεις να στραφούν κατά προτεραιότητα σε έργα που ενισχύουν την παραγωγή (π.χ. αρδευτικά έργα σε περιοχές με εξαγωγικές καλλιέργειες), τη διαμετακόμιση (π.χ. σιδηροδρομικές συνδέσεις λιμανιών), και την τεχνολογική υποδομή (π.χ. ευρυζωνικά δίκτυα).
- Καθιέρωση του μοντέλου των συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) ως βασικό εργαλείο για τη δημιουργία και λειτουργία των απαραίτητων επενδύσεων σε δημόσιες υποδομές. Διασφάλιση ότι το δημόσιο ορίζει τις παρεμβάσεις και ελέγχει την ορθή υλοποίησή τους, ενώ ο ιδιωτικός τομέας τις υλοποιεί. Τα έσοδα του αναδόχου προκύπτουν με βάση ποσοτικά στοιχεία που για την πραγματική έκταση της παρεχόμενης υποδομής στους τελικούς χρήστες.

48. Ναι στις εξορύξεις, ναι στο περιβάλλον

- Στην Ελλάδα λειτουργούν 1.500 ορυχεία, λατομεία και μεταλλεία. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να αγνοήσουμε τα οικονομικά οφέλη της εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου, εφ' όσον γίνεται με σεβασμό στο περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα.
- Προτείνουμε τη θέσπιση νόμου για την διαδικασία διαβούλευσης με τις τοπικές κοινωνίες, τη θέσπιση ανταποδοτικών οφελών και τη δίκαιη απόδοση σχετικών μισθωμάτων.
- Σημαντικός είναι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη δημιουργία συνεργειών επενδυτών και τοπικής κοινωνίας. Στόχος να εξασφαλίζεται η τήρηση περιβαλλοντικών κανόνων και να μεγιστοποιούνται τα οφέλη για τους κατοίκους και την περιοχή μέσω δράσεων κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και παράπλευρων επενδύσεων και χορηγιών.
- Σύνταξη εθνικού και τοπικού χωροταξικού σχεδίου με πρόβλεψη για τις μεταλλευτικές δραστηριότητες καθώς και για εναλλακτικές μεθόδους επανάχρησης γης.
- Αποτύπωση σε κοινή ηλεκτρονική βάση των δεδομένων των μεταλλευτικών κοιτασμάτων και των προστατευόμενων περιοχών.
- Κατάθεση του νέου λατομικού νομοσχεδίου το οποίο εκκρεμεί εδώ και έντεκα χρόνια.
- Κωδικοποίηση και θωράκιση της διαδικασίας εκπόνησης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με παράλληλη απλούστευση της διαδικασίας.
- Χρειάζεται ενίσχυση των Επιθεωρήσεων Μεταλλείων που υπολειτουργούν με αποτέλεσμα να μη γίνονται έλεγχοι σε μια δραστηριότητα ευαίσθητη για το περιβάλλον και επικίνδυνη για τους εργαζομένους.

49. Να γίνουμε το μποστάνι και το κελάρι της Ευρώπης

- Το Ποτάμι θέτει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη στον αγροτικό τομέα ως έναν από τους βασικούς πυλώνες της αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Στόχος μας είναι η προσθήκη αξίας στα προϊόντα με συγκριτικά πλεονεκτήματα όπως οπωροκηπευτικά, λάδι και κρασί, η αύξηση της ποιοτικής ζωικής παραγωγής και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Οι ενισχύσεις, που πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει ο αγρότης, να δίνονται με τρόπο που θα έχουν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα: Ενθαρρύνοντας τη συλλογική επιχειρηματικότητα που θα δίνει υπεραξία στο προϊόν σε όλα τα στάδια, από την παραγωγή του και τη μεταποίηση, μέχρι την τοποθέτησή του στην αγορά. Με στόχευση στην ποιότητα και το περιβάλλον.
- Η ανταγωνιστικότητα του τομέα θα επιτευχθεί μόνο μέσα από ισχυρά συλλογικά σχήματα, κλαδικά οργανωμένα, τα οποία θα κάνουν παρέμβαση σε όλα τα στάδια από την παραγωγή μέχρι την τοποθέτηση του τελικού προϊόντος στην αγορά. Αυτό για να γίνει, απαιτεί την θεσμική παρέμβαση του κράτους.
- Ταυτόχρονα είναι απαραίτητη η οργάνωση όλων των αγροτών σε ισχυρές και ευέλικτες Ομάδες Παραγωγών. Ομάδες δομημένες για τη διαχείριση ομοειδών προϊόντων, με ισχυρό management και με στενές και σταθερές σχέσεις με τους φορείς της εφαρμοσμένης αγροτικής έρευνας και της καινοτομίας.

- Η κρατική “ομπρέλα” πρέπει να επεκταθεί και σε ένα ενιαίο πρόγραμμα προώθησης των Ελληνικών προϊόντων στην αγορά, καθώς τεράστια ποσά δαπανώνται αποσπασματικά με χαμηλά αποτελέσματα.
- Κατά την ίδια λογική υποστήριξης της συλλογικότητας, πρέπει να γίνει παρέμβαση στην μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της δημιουργίας ισχυρού κλαδικού προμηθευτικού συνεταιρισμού αγροεφοδίων.
- Ο τομέας της έρευνας, της εκπαίδευσης και της τεχνικής βοήθειας έχουν ειδική μέριμνα στο στρατηγικό μας σχέδιο, ως ενιαία ενότητα αρμονικά διασυνδεδεμένη. Σε αυτό θα συμβάλει η επαναλειτουργία της “υπηρεσίας γεωργικών εφαρμογών”, η οποία λειτουργεί ως κόμβος αμφίπλευρης και αδιάλειπτης επικοινωνίας ανάμεσα στον παραγωγό, στη διοίκηση, στην έρευνα και στην εκπαίδευση.
- Να αλλάξει ο ρόλος των Γεωπόνων: Από ελεγκτές του δημοσίου να γίνουν καθοδηγητές των αγροτικών παραγωγικών φορέων και διαγνώστες των αναγκών που πρέπει να καλύψει η πολιτεία. Από πωλητές αγροεφοδίων να γίνουν τεχνικοί σύμβουλοι των οργανωμένων παραγωγών.
- Σε όλα τα παραπάνω, το εγγειοδιαρθρωτικό ζήτημα κατέχει δεσπτόζουσα θέση. Μια σειρά από άμεσα μέτρα μεγέθυνσης του κλήρου των μικρών και μεσαίων γεωργών πρέπει να αναληφθούν όπως αφορολόγητη μεταβίβαση, άτοκα δάνεια, απαγόρευση κατάτμησης, φορολόγηση μη καλλιεργούμενης γεωργικής γης και μακροχρόνιας απόδοσης κατά χρήση των βοσκότοπων στους κτηνοτρόφους με υποχρέωση προστασίας του περιβάλλοντος.
- Οι στόχοι μας για τον πρωτογενή τομέα είναι:
 - Σε σχέση με τους γεωργούς:
 - Επίτευξη βιώσιμου οικογενειακού εισοδήματος
 - Μείωση της αστάθειας του γεωργικού εισοδήματος
 - Ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας του τομέα
 - Σε σχέση με τους καταναλωτές:
 - Εξασφάλιση ασφαλών και υψηλής ποιότητας τροφίμων σε δίκαιες τιμές
 - Σε σχέση με την κοινωνία εν γένει
 - Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
 - Ανάπτυξη της απασχόλησης των αγροτικών περιοχών μέσω γεωργικών και μη δράσεων

50. Πρωτοπόρος πανευρωπαϊκά αλιευτική πολιτική

- Ουσιαστικός έλεγχος της παράνομης και καταστροφικής αλιείας. Αντιμετώπιση της υπεραλίευσης και αξιοποίηση των «εργαλείων» της νέας ΚΑΛΠ για την αειφορική διαχείριση των θαλάσσιων πόρων και τη θεσμοθέτηση «περιοχών ανάκτησης ιχθυο-αποθεμάτων».
- Δημιουργία Χωροταξικού Σχεδίου για την Αλιεία που θα καθορίζει αλιευτικά πεδία για τα διάφορα εργαλεία της μέσης, παράκτιας και ερασιτεχνικής αλιείας. Προσαρμογή της αλιευτικής δραστηριότητας με βάση τη βιωσιμότητα των διάφορων ιχθυαποθεμάτων.
- Αναβάθμιση της ελληνικής υδατοκαλλιέργειας μέσω πρακτικών που σέβονται το περιβάλλον και παράγουν καλής ποιότητας προϊόντα με αυξημένη εμπορική αξία. Μόνο έτσι μπορεί να αναστραφεί η πορεία χρεοκοπίας της

πλειονότητας των ελληνικών ιχθυοκαλλιεργειών και να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους.

- Πλήρης αξιοποίηση των πόρων και δυνατοτήτων που προσφέρει το ΕΠ Αλιεία 2014-2020. Επανεξέταση του μέτρου για τον τραπεζικό δανεισμό με εγγύηση ελληνικού δημοσίου.
- Ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού, αξιοποιώντας τα μοναδικά συγκριτικά πλεονεκτήματα των νησιωτικών και παράκτιων περιοχών της Ελλάδας. Έτσι περιορίζεται η αλιευτική προσπάθεια σε υπεραλιευμένες περιοχές, προσφέρεται εναλλακτικό εισόδημα στους αλιείς, αλλά και ένα νέο ποιοτικό τουριστικό προϊόν.
- Δημιουργία Σχολής Αλιείας για την κατάρτιση των ελλήνων αλιέων, που απαρτίζουν το μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο της Ευρώπης.

Περιβάλλον

66. Περιβάλλον και ανάπτυξη

- Η ανάπτυξη προγραμμάτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, μαζί με συστηματικό διάλογο και συμμετοχικές διαδικασίες, θα αμβλύνει τα προβλήματα κοινωνικής αποδοχής που αντιμετωπίζουν πολλές αναπτυξιακές προτάσεις. Θα βοηθήσει και την κοινωνική συνοχή, περιορίζοντας τις αντιπεριβαλλοντικές ή αντικοινωνικές συμπεριφορές.

67. Εναλλακτικές μορφές ενέργειας

- Είναι αναγκαία η ενεργειακή στροφή σε σύστημα ηλεκτρισμού μηδενικών εκπομπών, βασισμένο στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας αλλά και στην ορθολογική χρήση της ενέργειας.
- Ο τομέας της ενέργειας μπορεί να είναι βασικός αναπτυξιακός μοχλός εξόδου από την κρίση. Η ενεργειακή στρατηγική είναι απαραίτητη τόσο για την επάρκεια της ενέργειας, όσο και για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι διεθνείς περιβαλλοντικές υποχρεώσεις της χώρας και οι στόχοι που οφείλει να εκπληρώσει, απαιτούν αποφασιστική προώθηση των ΑΠΕ, ιδιαίτερα των αιολικών πάρκων που αποτελούν την πιο ώριμη τεχνολογία και αναστολή των διαδικασιών ανάπτυξης νέων λιγνιτικών σταθμών.

68. Τι θα κάνουμε με τα απορρίμματα;

- Η βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί προτεραιότητα, όχι μόνο για τη μείωση της ρύπανσης και την προστασία της δημόσιας υγείας, αλλά και ως δυναμικό τμήμα της οικονομίας, που συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της χρήσης φυσικών πόρων. Τα στάδια είναι δεδομένα: προγράμματα πρόληψης για την αποφυγή δημιουργίας

απορριμμάτων, γενίκευση της ανακύκλωσης και κομποστοποίησης (ή και αναερόβιας επεξεργασίας) με διαλογή στην πηγή, αποτελεσματική συλλογή των ανακυκλώσιμων υλικών και υπολειμμάτων, δραστική μείωση της ταφής (ΧΥΤΑ) και της μηχανικής επεξεργασίας. Ειδικά για την Ελλάδα, προτεραιότητα είναι η οριστική εξάλειψη και αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ).

- Η κοινωνική συμμετοχή είναι αναγκαία και μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά μέσω της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Επίσης σημαντική μπορεί να είναι η συμβολή του ιδιωτικού τομέα στην αλυσίδα της διαχείρισης των απορριμμάτων, ιδίως για την αποδοτική χωριστή συλλογή και αξιοποίηση των χρήσιμων υλικών.
- Απαιτείται αλλαγή πολιτικής, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, με αποφασιστική προώθηση της αξιοποίησης των απορριμμάτων και σταδιακή εγκατάλειψη δαπανηρών και αδιέξοδων κατευθύνσεων, όπως τα εργοστάσια μηχανικής επεξεργασίας και οι μεγάλοι χώροι ταφής.
- Χάρη στην τεχνολογία, υπάρχουν λύσεις, όπως είναι η θερμική αξιοποίηση των αποβλήτων για παραγωγή ενέργειας. Τα σύγχρονα εργοστάσια αξιοποίησης δεν μοιάζουν σε τίποτε με ΧΥΤΑ ή χωματερές. Αντίθετα, ορισμένα στην Ευρώπη αποτελούν αξιοθέατα για τις πόλεις που είχαν την τύχη ή την εξυπνάδα να τα φιλοξενούν, όπως η Βιέννη. Για να γίνουν όμως χρήσιμα και αποδεκτά, έχει προηγηθεί διαλογή των απορριμμάτων στην πηγή.
- Η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τη στήριξη από κεντρικούς φορείς (ΦΟΔΣΑ, Περιφέρεια, ΥΠΕΚΑ) είναι κομβικής σημασίας. Οι Δήμοι μπορούν να υλοποιήσουν προγράμματα πρόληψης και ανακύκλωσης με διαλογή στην πηγή, να εγκαταστήσουν καφέ κάδους, για την χωριστή συλλογή καθαρών οργανικών υλικών, να κατασκευάσουν μονάδες κομποστοποίησης καθώς και «πράσινα σημεία» για την ξεχωριστή συλλογή χρήσιμων υλικών.
- Σε περιφερειακό επίπεδο προτείνουμε την κατασκευή των απαιτούμενων κεντρικών μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων (μηχανικής/βιολογικής επεξεργασίας) ως μεσοπρόθεσμα μέσα για τη μείωση της ταφής, με όρους που προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον, χωρίς να υπονομεύουν την ανακύκλωση και κομποστοποίηση με διαλογή στην πηγή. Ιδιαίτερα χρήσιμη μπορεί να αναδειχθεί η εφαρμογή προγραμμάτων «πληρώνω όσο πετάω» για τη δίκαιη χρέωση των παραγωγών αποβλήτων, νοικοκυριών και επιχειρήσεων.

69. Υδατικοί πόροι

- Η χώρα μας υποφέρει από λειψυδρία και υφαλμύρυνση παρότι διαθέτει επαρκείς υδατικούς πόρους.
 - Απαιτείται η διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής για την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων της Ελλάδας. Είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα για την καθολική αντικατάσταση των ανοικτών καναλιών με δίκτυα κλειστών αγωγών και βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης χαμηλής πίεσης.
-

70. Πόλεις για να τις ζεις

- Συνηθίζουμε να θεωρούμε «δικό μας» χώρο μόνο το σπίτι, το γραφείο, το αυτοκίνητό μας. Ο δημόσιος χώρος των πόλεων, όπου έχουμε τεράστια ανάγκη πράσινων και ανοικτών χώρων, δεν θεωρείται δικός μας. Πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τη σχέση μας με τον δημόσιο χώρο και να αποφασίσουμε ότι θέλουμε πόλεις με βιώσιμο αστικό περιβάλλον.
 - Σε αυτό, μπορεί να συμβάλουν η προώθηση της χρήσης των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και του ποδηλάτου (με την κατάλληλη εκπαίδευση, αλλά και υποδομές) καθώς και η δημιουργία ανοικτών χώρων που θα προκύψει από αντιπαροχές δημόσιας γης. Πόλη με βιώσιμο αστικό περιβάλλον σημαίνει βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των κατοίκων, επένδυση στην κοινωνική συνοχή και την εύρυθμη λειτουργία, που αποτελούν προϋποθέσεις για την οικονομική ανάπτυξη.
-

71. Τα αυθαίρετα σκοτώνουν τον τόπο

- Η κήρυξη προστατευτών φυσικών και πολιτιστικών τοπίων με μέτρα προστασίας και εύστοχη τουριστική αξιοποίηση είναι στην κατεύθυνση της διάσωσης αλλά και της αξιοποίησης του Ελληνικού τοπίου.
 - Απαιτείται άμεσα συγκροτημένη οικιστική πολιτική για την παραθεριστική κατοικία, η διασπορά της οποίας υποβαθμίζει το τοπίο.
 - Τα μικρά νησιά προσφέρονται για ανάπτυξη προγραμμάτων αειφορίας και προώθηση σχετικών έργων στους τομείς ενέργειας, αποβλήτων, νερού, παραδοσιακών κτιρίων και δραστηριοτήτων, χρήσεων γης και, φυσικά, τοπίου.
 - Να μην επαναληφθεί οποιαδήποτε επιχείρηση νομιμοποίησης αυθαιρέτων κτισμάτων και να κατεδαφιστούν, παραδειγματικά, προκλητικές αυθαίρετες κατασκευές σε ακτές και ορεινές περιοχές.
-

72. Δάση, εθνικοί δρυμοί και πάρκα

- Επιβάλλεται η χάραξη εθνικής δασικής στρατηγικής για την ορθολογική διαχείριση και εκμετάλλευση των δασικών πόρων της Ελλάδας σύμφωνα με την αρχή της Αειφορίας, με παράλληλη αναδιοργάνωση, στελέχωση, χρηματοδότηση δασικών υπηρεσιών.
- Επείγει η επιτάχυνση της ολοκλήρωσης των δασικών χαρτών και παράλληλα του δασικού κτηματολογίου, όπως ορίζει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.
- Η κήρυξη Εθνικών Δρυμών και Εθνικών Πάρκων, σε πολλές περιπτώσεις δεν δημιουργεί παρά ζημιόγόνους φορείς διαχείρισης. Εάν δεν αντιμετωπιστεί με σοβαρότητα και σχέδιο η προστασία αυτών των εξαιρετικού κάλλους περιοχών, σε λίγα χρόνια θα θρηνούμε την απουσία πανίδας και την ισχνή επισκεψιμότητά τους, αντί να καμαρώνουμε για το ιδιαίτερο τοπίο και την αξιοποίησή τους με τις αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης.

Πολιτισμός

73. Πολιτική για τον πολιτισμό

- Θεμελιώνουμε ένα νέο Υπουργείο Πολιτισμού που θα αφουγκράζεται το παλιό αλλά θα συνδιαλέγεται με το νέο, αναδεικνύοντας σύγχρονες ιδέες, τάσεις και προβληματισμούς
Η πολιτική του νέου ΥΠ.ΠΟ θα πρέπει να αποσκοπεί στην ποιότητα ζωής, στην διαφύλαξη και ανάδειξη της τεράστιας κληρονομιάς αλλά και στην σύγχρονη καλλιτεχνική παραγωγή, στην προστασία και προβολή της τέχνης, σε όλες της τις μορφές, καθώς και την πρόσβαση όλων σε αυτήν.
- Η πολιτική για τον πολιτισμό θα πρέπει να βρίσκεται σε άμεση σχέση με την παιδεία. Πολιτισμός χωρίς παιδεία δεν υπάρχει όπως δεν υπάρχει και παιδεία χωρίς πολιτισμό. Η δια βίου μόρφωση των πολιτών περνάει μέσα από τον πολιτισμό και το άμεσο παράγωγό του την τέχνη.
Η πολιτική για τον πολιτισμό μπορεί και πρέπει να ενισχύσει την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη και να αναδείξει την εικόνα της Ελλάδας στον κόσμο.

74. Ανεξάρτητο Συμβούλιο Τεχνών

- Προτείνεται η σύσταση ενός ανεξάρτητου Συμβουλίου Τεχνών το οποίο θα αποτελείται από προσωπικότητες προερχόμενες από την παιδεία, την τέχνη και τον πολιτισμό. Θα συμβάλει στη χάραξη της πολιτιστικής πολιτικής μέσα από την τοποθέτηση καλλιτεχνικών διευθυντών σε φορείς και οργανισμούς μετά από αξιολόγηση των κατατεθειμένων προγραμμάτων από τους υποψηφίους, θα προτείνει την δημιουργία νέων φορέων εκεί που κρίνει απαραίτητο ή την κατάργηση άλλων. Θα αξιολογεί τις προτάσεις κάθε ιδιωτικού φορέα που θα ζητάει την κρατική ενίσχυση και θα συμβάλλει στην ενθάρρυνση του πολιτιστικού διαλόγου εντός και εκτός της χώρας. Επίσης θα ενεργεί σαν φορέας συνεχούς αξιολόγησης των κρατικών πολιτιστικών οργανισμών.

75. Απάλειψη του κομματισμού στους καλλιτεχνικούς φορείς

- Πλήρης αποσύνδεση του κάθε καλλιτεχνικού οργανισμού με τα κόμματα. Οι εργαζόμενοι και οι καλλιτεχνικοί διευθυντές στους φορείς θα πρέπει να επιλέγονται με καθαρά αξιοκρατικά κριτήρια και όχι με κομματικά. Το προτεινόμενο συμβούλιο τεχνών θα παίζει αποφασιστικό ρόλο στην επιλογή των διευθυντών. Βεβαίως υποστηρίζουμε τους ισχυρούς καλλιτεχνικούς διευθυντές που θα μπορούν με την καλλιτεχνική τους προσωπικότητα να διαμορφώσουν και την διακριτή ταυτότητα του οργανισμού που διοικούν, όμως θα πρέπει να βρίσκονται υπό συνεχή αξιολόγηση. Η ανάκληση θα

πρέπει να αποτελεί μια δυνατότητα σε περίπτωση επανειλημμένης ή συνεχούς αναποτελεσματικότητας.

76. Μετατροπή των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ σε μικρά και ευέλικτα εθνικά θέατρα.

- Εδώ και καιρό τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ έχουν απαξιωθεί. Ένας από τους σημαντικότερους θεσμούς της πολιτιστικής αποκέντρωσης έπεσε σε πλήρη ανυποληψία. Δημοτικοί άρχοντες και τοπικοί παράγοντες χρησιμοποίησαν τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ για το βόλεμα ημετέρων. Οι ελάχιστες εξαιρέσεις επιβεβαιώνουν τον κανόνα.
 - Προτείνουμε την μετατροπή των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ σε ευέλικτα εθνικά θέατρα με χρηματοδότηση από το ΥΠ.ΠΟ και φυσικά αυτοχρηματοδότηση από εισιτήρια και χορηγίες. Η αξιολόγηση τους θα γίνεται από το συμβούλιο τεχνών. Στόχος τους θα είναι η συνεχής καλλιέργεια του κοινού μέσα από θεατρικές παραστάσεις αλλά και άλλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου. Η προβολή και η παρουσίαση του έργου τους τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρύτερο επίπεδο, αλλά και η επιδίωξη της παρουσίας τους σε φεστιβάλ του εξωτερικού. Βασική προϋπόθεση της λειτουργίας τους θα είναι η παρουσίαση μιας τουλάχιστον παράστασής τους στα άλλα εθνικά θέατρα. Με τον τρόπο αυτό θα πολλαπλασιάζεται ο αριθμός των παρουσιαζόμενων παραστάσεων σε κάθε ένα από αυτά, με εμφανές το πνευματικό κέρδος του κοινού.
-

77. Ίδρυση Ανώτατης Σχολής Θεάτρου, Κινηματογράφου και Χορού στο πλαίσιο της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.

- Πρόκειται για σχολή καθαρά καλλιτεχνικής εκπαίδευσης όπως η Σχολή Καλών Τεχνών. Η Ελλάδα υπολείπεται των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών σε αμιγώς καλλιτεχνική εκπαίδευση σε ότι αφορά στο θέατρο, στον κινηματογράφο και στον χορό. Στο πλαίσιο αυτής της σχολής θα ιδρυθεί και σχολή σκηνοθεσίας θεάτρου που αποτελεί πάγιο αίτημα των σκηνοθετών θεάτρου. Η τέχνη στο σύνολό της εδραιώνει και εξελίσσει την δημοκρατία. Η τέχνη είναι ένας αναμφισβήτητος φορέας πολιτισμού. Οι νέοι καλλιτέχνες πρέπει να έχουν μία ολοκληρωμένη εκπαίδευση ούτως ώστε να υπηρετήσουν το υψηλό τους λειτούργημα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η χώρα μας έχει τις προδιαγραφές να δημιουργήσει υψηλότατου επιπέδου καλλιτεχνική εκπαίδευση.
-

78. Φεστιβάλ και πολιτιστική εξωστρέφεια.

- Δημιουργία ενός διεθνούς φεστιβάλ αρχαίου δράματος στην Επίδαυρο, υπό το Ελληνικό Φεστιβάλ Α.Ε. Ελληνικές και ξένες παραστάσεις αρχαίου δράματος, συμπόσια και συνέδρια με θέμα το αρχαίο δράμα, εργαστήρια ηθοποιών και σκηνοθετών μπορεί να καταστήσουν την Επίδαυρο, τους καλοκαιρινούς μήνες, διεθνές κέντρο. Με αυτήν την λογική το συμβούλιο τεχνών θα υποδείξει και άλλα θεματικά διεθνή φεστιβάλ που θα ενθαρρύνουν την εξωστρέφεια και θα βοηθήσουν την προβολή και την αναβάθμιση του τουρισμού, με άμεσα οφέλη στην οικονομία.
- Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον τομέα των συνεργασιών με φορείς του εξωτερικού, την προαγωγή εκθέσεων, παραστάσεων, λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων εκτός των συνόρων καθώς και την δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου που θα ενθαρρύνει την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών και άλλων καλλιτεχνικών εγχειρημάτων στη χώρα τόσο από Έλληνες όσο και από ξένους
- Ο πολιτισμός πρέπει να ενταχθεί στην επενδυτική πολιτική της χώρας. Πρέπει να δοθούν τα κίνητρα ώστε να αναβιώσει ο θεσμός των χορηγιών. Οι χορηγοί, μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην οικονομική υποστήριξη μεγάλων πολιτιστικών δράσεων.

79. Σύνδεση του πολιτισμού με την παιδεία.

- Θέλουμε έναν πολιτισμό δεμένο με την παιδεία και την αγωγή του πολίτη. Σε μια ανεπτυγμένη κοινωνία η παιδεία πρέπει να δίνει έμφαση στην αισθητική διαπαιδαγώγηση του ατόμου. Ένας ευαίσθητος στο επίπεδο της αισθητικής πολίτης, αποτελεί έναν εν δυνάμει δημιουργό ενός καλύτερου κόσμου. Η προστασία της φύσης και των ζώων, η υπεράσπιση των κανόνων που αφορούν στην κοινή διαβίωση και η βελτίωση στον τομέα εξέλιξης των πόλεων αποτελούν κύριους στόχους της παιδείας που συμπλέει με την αισθητική και τον πολιτισμό.
- Η τέχνη συμβάλλει στη μάθηση και ανάπτυξη των παιδιών, την κατανόηση του κόσμου, της ιστορίας, της παράδοσης αλλά και του διαφορετικού, στην ενθάρρυνση της κριτικής σκέψης, της προσωπικής έκφρασης, της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.
- Το Ποτάμι υποστηρίζει ότι η πρόσβαση στην τέχνη και τη γνώση είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε παιδιού. Για τον λόγο αυτό προτείνουμε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε όλες τις βαθμίδες να εμπλουτιστεί με κατάλληλες εμπειρίες πολιτισμού μέσα από συμπράξεις εκπαιδευτικών και πολιτιστικών φορέων. Επιζητούμε την ενίσχυση και στήριξη πολιτιστικών φορέων που επιθυμούν να αναπτύξουν προγράμματα ειδικά για παιδιά και νέους.

Αθλητισμός

80. Αθλητισμός για όλους

* [πρόταση προς διαβούλευση](#) για το NEW deal στον αθλητισμό | από τον πολιτικό υπεύθυνο του τομέα, Πάνο Μπιτσαξή

- Ο αθλητισμός είναι βασικό κοινωνικό αγαθό που αφορά όλες τις ηλικίες και όλες τις τάξεις της κοινωνίας. Το Ποτάμι πιστεύει ότι κριτήριο μιας χώρας δεν είναι τόσο ο πίνακας μεταλλίων των Ολυμπιακών Αγώνων, όσο το ποσοστό του πληθυσμού της που ασχολείται περισσότερο ή λιγότερο συστηματικά με τον αθλητισμό. Ωστόσο, ο υψηλός αθλητισμός και η ενασχόληση της κοινωνίας με τον αθλητισμό, είναι δύο συγκοινωνούντα δοχεία που το ένα τροφοδοτεί το άλλο. Καθ' ότι όμως η «πίτα» είναι συγκεκριμένη, πρέπει να υπάρχει σωστή αναλογία στην κατανομή των πόρων.
- Κάθε ευρώ που πηγαίνει στον αθλητισμό πρέπει να πιάνει τόπο και όχι να καταλήγει σε σωματεία σφραγίδες, άχρηστες εγκαταστάσεις ή «φουσκωμένα» διοικητικά έξοδα. Κάθε ευρώ που δίνουμε στον αθλητισμό είναι μια μακροπρόθεσμη επένδυση κι όχι έξοδο. Σκοπός μας ως κοινωνία πρέπει να είναι η αύξηση του αθλητισμού που κάνουμε σε σχέση με αυτόν που «καταναλώνουμε».
- Καθορισμός μέγιστου αριθμού θητειών στην προεδρία των αθλητικών ομοσπονδιών (δύο ή το πολύ τρεις θητείες). Νοικοκύρεμα, λογοδοσία ομοσπονδιών, απεγκλωβισμός από κομματικές εξαρτήσεις. Αξιολόγηση και στήριξη των υγιών σωματείων που προσφέρουν αθλητικό έργο και είναι τα ουσιαστικά τα κύτταρα του ελληνικού αθλητισμού. Χρηματοδοτήσεις με αντικειμενικά, μετρήσιμα και επαληθεύσιμα κριτήρια. Κίνητρα για συγχωνεύσεις γειτονικών σωματείων.
- Να στρέψουμε το βλέμμα στην αξιοποίηση του αθλητικού τουρισμού που έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης στην Ελλάδα

81. Η Ευρώπη είναι το σπίτι μας.

- Το μεγάλο όραμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, οφείλει να περάσει μέσα από μια στοχευμένα ομοσπονδιακή κατεύθυνση, που θα σέβεται -και εκπορεύεται από- την αυτονομία κάθε χώρας-μονάδας. Δεν μπορεί να στοχεύει στη δεσποτεία μιας κεντρικής ανεξέλεγκτης ελίτ. Εκχωρούμε μέρος των δικαιωμάτων μας για να γίνουμε όλοι ίσοι και αθροιστικά δυνατότεροι. Δεν τα εκχωρούμε για να ισχυροποιήσουμε τρίτους.
- Η Ευρώπη χρειάζεται λιγότερη γραφειοκρατία, περισσότερη δημοκρατία, ακριβοδίκαιη απονομή δικαιοσύνης και θεσμοθετημένη συμμετοχή των πολιτών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.
- Το στοίχημα για την Ελλάδα είναι η ποιοτική αναβάθμιση της συμμετοχής μας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχουμε ευθύνη και υποχρεώσεις για την αλλαγή κατεύθυνσης της Ε.Ε. και ενίσχυσης του εκδημοκρατισμού και αξιοπιστίας των θεσμικών της Οργάνων. Δεν μας αξίζει και δεν μας ωφελεί ο ρόλος του «προβληματικού εταίρου» της Ένωσης. Θέλουμε η χώρα μας να έχει ενεργή συμμετοχή στον Ευρωπαϊκό διάλογο. Δεν μας εκφράζει ο ρόλος ενός εταίρου που περιχαράκωνεται στον βαλκανικό μικρόκοσμό του.
- Επιλέγουμε τις πολύπλευρες συμμαχίες με όλα τα κράτη-μέλη και τις δημοκρατικές πολιτικές δυνάμεις, για να προωθήσουμε κοινούς στόχους και ενιαία συμφέροντα, χωρίς παρωπίδες και αποκλεισμούς. Αντιμετωπίζουμε την Ευρώπη ως πεδίο ανοιχτής διαρκούς διαπραγμάτευσης με αντικείμενο προωθητικούς συμβιβασμούς για την κατάκτηση ενιαίων στόχων. Μέσα από αυτές τις συμμαχίες και τους συμβιβασμούς θα επιδιώξουμε την υπεράσπιση

των ιδιαίτερων προτεραιοτήτων της χώρας μας. Δεν είμαστε ούτε αφελείς, ούτε εκβιαστές.

- Η ευρωπαϊκή μας ένταξη είναι όπλο και προσόν για τη θέση μας στη διεθνή πολιτική σκηνή σε έναν απεριόριστο κόσμο συναλλαγών, συνεργασιών και πάλης συμφερόντων.

82. Ρεαλιστική εξωτερική πολιτική

- Τα σύγχρονα κράτη, όταν μιλούν για εξωτερική πολιτική, σκέφτονται την προώθηση των οικονομικών τους συμφερόντων στο εξωτερικό. Τις εξαγωγές τους, τις επενδύσεις, το εμπόριο, την ενεργειακή τους ασφάλεια. Η οικονομία είναι υπαρκτικό στοίχημα για την Ελλάδα. Η αύξηση των εξαγωγών και η επιχειρηματικότητα στο εξωτερικό είναι ζωτικής σημασίας εθνικό μας θέμα. Αν ηττηθούμε στην οικονομία θα ηττηθούμε εθνικά.
- Απορρίπτουμε τη χρήση της εξωτερικής πολιτικής για κατανάλωση στο εσωτερικό πολιτικό παιχνίδι. Δεν μας αρέσουν τα πολιτικά παιχνίδια. Μας ενδιαφέρει η πολιτική που ωφελεί την πατρίδα μας. Η ονομασία των Σκοπίων είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα πολιτικών που καταστρατηγούν το εθνικό συμφέρον χάριν της δημαγωγίας. Σήμερα παλεύουμε να πετύχουμε τη σύνθετη ονομασία που τότε μας έδιναν, αλλά εμείς απορρίπταμε.
- Επιδιώκουμε την αναμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής. Δεν μας ενδιαφέρει ο ρόλος ενός ανυπόληπτου περιθωριακού κράτους-«καυγατζή». Δεν θέλουμε να κληροδοτήσουμε στα παιδιά μας κι άλλα άλυτα εθνικά θέματα. Η οικονομική κρίση τους είναι αρκετή. Θέλουμε να λύσουμε τα εθνικά θέματα που μπορούν να λυθούν, χωρίς να υποθηκεύσουμε το εθνικό συμφέρον, και να παραδώσουμε μια χώρα περιστοιχισμένη από φιλικά και όχι εχθρικά κράτη στα σύνορά της.
- Ούτε απειλές ούτε ενδοτικότητα. Υπεράσπιση των συμφερόντων της χώρας με σχέδιο, γνώση, σταθερότητα, λογική, συνεργασία και διάλογο. Με μια τέτοια στάση αξιοποιούμε το ευρωπαϊκό μας πλεονέκτημα και εξασφαλίζουμε την ενεργή συμπαράσταση των εταίρων μας.
- Προτείνουμε την αναβάθμιση και μετατροπή του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής σε Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας. Το προτεινόμενο Συμβούλιο θα υπάγεται και συγκαλείται από τον εκάστοτε Πρωθυπουργό σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών. Θα μετέχουν, επίσης, επιτελείς του Υπεξ, του ΓΕΕΘΑ και της ΕΥΠ.
- Το Ποτάμι προτείνει τη Σύσταση θέσης Μόνιμου Υπηρεσιακού Υφυπουργού Εξωτερικών. Η επιλογή του θα γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό, κατά προτίμηση από την κορυφή της ιεραρχίας της Διπλωματικής Υπηρεσίας. Αποκλείονται, οι διορισμένοι από την πολιτική ηγεσία πρέσβεις εκ προσωπικοτήτων.

83. Η Κύπρος φάρος σταθερότητας στην ανατολική Μεσόγειο

- Η λύση του Κυπριακού είναι σταθερός μας στόχος και περνά μέσα από τη συνέχιση των συνομιλιών των δύο πλευρών. Σήμερα το Κυπριακό βρίσκεται στην πιο κρίσιμη καμπή του μετά το 2004. Αναζητεί λύση, η οποία πρέπει να είναι δίκαιη, βιώσιμη, συμβατή με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Κεκτημένο και να στηρίζεται στις Αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών. Το δημοψήφισμα αποτελεί ουσιαστική δικλείδα ασφαλείας.
- Η Ελλάδα στέκεται στο πλευρό της Κύπρου με όλο της το απόθεμα πολιτικο-διπλωματικού κεφαλαίου. Η οικονομία, το κύρος και η αξιοπιστία είναι ουσιώδεις παράμετροι προσδιορισμού της "διαπραγματευτικής ισχύος".
- Η ρευστότητα και η αβεβαιότητα στη ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής ενισχύουν τη γεωπολιτική και ενεργειακή σημασία της Κύπρου και της Ελλάδας. Η Κυπριακή Δημοκρατία με τις συμφωνίες που συνάπτει με τα γειτονικά της κράτη για την εκμετάλλευση του υποθαλάσσιου πλούτου της σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο, σταθεροποιεί την περιοχή και ευνοεί ένα καλύτερο μέλλον για την Ανατολική Μεσόγειο αλλά και την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης.
- Καλούμε την Τουρκία να ταχθεί με τη σταθερότητα στην περιοχή επιβεβαιώνοντας τον ευρωπαϊκό της προσανατολισμό, αποφεύγοντας προκλητικές ενέργειες και αναγνωρίζοντας τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Οι εταίροι μας στην ΕΕ πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η ΑΟΖ της Κύπρου δεν είναι απλά η ανατολικότερη ΑΟΖ της ΕΕ αλλά και ο προμαχώνας της ευρωπαϊκής ασφάλειας.

84. Τουρκία: Ας συνεννοηθούμε

- Ύστερα από δεκαπέντε χρόνια ελληνοτουρκικής προσέγγισης είναι διάχυτη η αίσθηση ότι τα βήματα που έγιναν είναι λίγα.
- Θέλουμε να ενισχύσουμε την επικοινωνία των δύο χωρών δημιουργώντας έναν μηχανισμό τακτικών αλλά άτυπων συναντήσεων των δύο χωρών και ορίζοντας έναν «Έλληνα ειδικό απεσταλμένο για την Τουρκία» (όχι απαραίτητα πολιτικό) ακολουθώντας το γαλλικό παράδειγμα.
- Να ρίξουμε γέφυρες στη νέα Τουρκία που κοιτάζει δυτικά (φοιτητές, επιστήμονες, νεολαία).
- Διεκδικούμε το σεβασμό των διμερών Συνθηκών με κορυφαία της Συνθήκης της Λωζάννης, των διεθνών συμβάσεων και του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών στις σχέσεις μας με την Τουρκία. Όταν οι δυο λαοί θέλουν να ζήσουν ειρηνικά ως γείτονες, σύμμαχοι και φίλοι, η τουρκική κυβέρνηση δεν μπορεί να επισείει καθημερινά στο Αιγαίο την στρατιωτική της ισχύ και το εκτρωματικό, για το Διεθνές Δίκαιο, "casus belli".
- Η Ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, την οποία η Ελλάδα σταθερά στηρίζει, εξαρτάται από τη βούληση της Τουρκίας να αποδεχθεί στην πράξη και άνευ εκπτώσεων το σύνολο των δεσμεύσεων, συμπεριλαμβανομένου ενός κώδικα συμπεριφοράς, που έχει οικειοθελώς αναλάβει από τον Οκτώβριο του 2005.
- Η Τουρκία οφείλει να αναγνωρίσει επίσημα -και όχι με ευκαιριακές δηλώσεις ιθυνόντων της- τα δικαιώματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης.

85. Σκόπια: Λύνουμε το πρόβλημα, κερδίζουμε και οι δύο

- Επιδιώκουμε την άμεση λύση του προβλήματος. Θα ωφελήσει και τις δύο χώρες οικονομικά αλλά και πολιτικά, ενώ θα αυξήσει τη σταθερότητα στην περιοχή.
- Υποστηρίζουμε την εθνική γραμμή που είναι μία ονομασία για όλες τις χρήσεις που θα περιέχει τον όρο Μακεδονία, αλλά με σαφέστατο προσδιορισμό που θα τον ξεχωρίζει από την ελληνική Μακεδονία.
- Τα Σκόπια πρέπει να κληθούν να επιλέξουν: θέλουν να γίνουν μέλη της ευρωπαϊκής οικογένειας ή θέλουν να παραμείνουν στην απομόνωση; Αν επιλέξουν το πρώτο, ας γνωρίζουν ότι η Ευρώπη περνάει από την Αθήνα.

Δείτε περισσότερα για τις προτάσεις του Ποταμιού για την εξωτερική πολιτική [εδώ](#).

Μεταναστευτικό

86. Ενιαία ευρωπαϊκή απάντηση στο μεταναστευτικό

- Η μετανάστευση είναι παγκόσμιο φαινόμενο σε εξέλιξη. Δεν είναι πρόβλημα με αυτόματη και οριστική λύση. Οι απόψεις είτε μηδενικής μετανάστευσης είτε αθρόας αποδοχής μεταναστών κινούνται εκτός πραγματικότητας και αποδομούν τόσο τις χώρες προέλευσης, όσο και τις χώρες διέλευσης και τελικού προορισμού.
 - Το πρόβλημα της μετανάστευσης δεν είναι ελληνικό, είναι ευρωπαϊκό. Ευρωπαϊκή πρέπει να είναι και η διαχείρισή του στη βάση της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών. Η Ελλάδα δεν πρέπει να τιμωρείται για την γεωγραφική της θέση.
 - Η φύλαξη των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ πρέπει να είναι ευθύνη της Ένωσης συνολικά, με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε επιχειρησιακό σχεδιασμό και υλικοτεχνική υποδομή. Η ΕΕ πρέπει να επιβάλει στις ενδιάμεσες χώρες διακίνησης να τηρούν τις δεσμεύσεις τους και να μην αδιαφορούν στο δουλεμπόριο που πραγματοποιείται στα εδάφη τους ακόμη και με την απειλή κυρώσεων.
 - Εντός της Ελλάδας είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός συντονιστικού φορέα για τη μετανάστευση που θα συντονίσει τις κρατικές υπηρεσίες και τα υπουργεία και θα εξοικονομήσει χρήματα.
 - Η εσωτερική μεταναστευτική πολιτική κινείται στους άξονες της:
 - παροχής διεθνούς προστασίας (άσυλο) σε όσους το δικαιούνται,
 - καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης,
 - προώθησης της νόμιμης μετανάστευσης,
 - ένταξης των μεταναστών στην κοινωνία.
-

87. Η Ευρώπη είναι ασφαλές καταφύγιο για όσους διώκονται

- Όσοι έχουν ανάγκη προστασίας, είναι δηλαδή πρόσφυγες και φεύγουν από τις χώρες τους για να γλιτώσουν τη ζωή τους, η Ευρώπη πρέπει να τους παρέχει καταφύγιο. Όχι όμως μόνο η Ελλάδα.
- Διεκδικούμε αντικατάσταση του Δουβλίνου III με ένα ουσιαστικό Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου το οποίο θα προβλέπει Κοινή Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου και διανομή των προσφύγων σε όλα τα Κράτη Μέλη λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαίτερες ανάγκες του πρόσφυγα αλλά και τις δυνατότητες ένταξης του κάθε κράτους μέλους
- Ο υποψήφιος πρόσφυγας δεν κάνει αίτηση μεμονωμένα σε κάποιο κράτος μέλος της ΕΕ μεμονωμένα αλλά απευθείας στην ΕΕ.
- Πρέπει να διατεθούν ευρωπαϊκά κονδύλια για τη δημιουργία χώρων φιλοξενίας υποψηφίων προσφύγων και την αξιοπρεπή διαβίωσή τους μέχρι να εκδοθεί η απόφαση παροχή ασύλου ή απόρριψης. Είναι απαραίτητο να ενισχυθεί περαιτέρω η ελληνική Υπηρεσία Ασύλου για ταχεία και δίκαιη διεκπεραίωση της διαδικασίας απονομής ασύλου.
- Πρέπει να διεκπεραιωθούν ταχύτατα από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης οι δεκάδες χιλιάδες αιτήσεις ασύλου που εκκρεμούν σε πρώτο και δεύτερο βαθμό εδώ και πολλά χρόνια.
- Οι αιτούντες άσυλο των οποίων το αίτημα απορρίπτεται πρέπει να επιστρέφουν στην πατρίδα τους με μέριμνα της ΕΕ. Η Ευρώπη πρέπει να χρησιμοποιήσει το ειδικό βάρος που της δίνει η αναπτυξιακή της βοήθεια σε χώρες προέλευσης μεταναστών, για να τις πιέσει να δέχονται πίσω όσους πολίτες τους βρίσκονται παράνομα στην ΕΕ, σύμφωνα και με το διεθνές δίκαιο αλλά και τις συμφωνίες επανεισδοχής που έχουν υπογράψει με την ΕΕ.

88. Καταπολεμώντας την παράνομη μετανάστευση, προστατεύουμε και τους μετανάστες και τη χώρα μας

- Η ανεξέλεγκτη έξοδος από τη χώρα καταγωγής, η περιπλάνηση και η παράνομη είσοδος είναι επικίνδυνη για τον ίδιο τον μετανάστη και επιζήμια για τη χώρα προορισμού, μόνιμου ή προσωρινού, όπως η Ελλάδα.
- Η Ελλάδα, ακολουθώντας το παράδειγμα της Ιταλίας του Ρέντζι, σε συντονισμό με την Ιταλία και άλλους εταίρους θα πρέπει να απαιτήσει την ουσιαστικότερη συμβολή της Frontex στον έλεγχο των ευρωπαϊκών εξωτερικών συνόρων. Μόνο για τα θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας ξοδεύονται πάνω από 5 εκατομμύρια το μήνα από εθνικά κονδύλια, όσα περίπου συνεισφέρει η Frontex σε ένα χρόνο.
- Η ΕΕ πρέπει, ακολουθώντας το παράδειγμα της Αυστραλίας και άλλων χωρών, να πραγματοποιήσει εκστρατείες πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης πολιτών τρίτων χωρών για τους κινδύνους του ταξιδιού και την πραγματικές προοπτικές στη χώρα υποδοχής. Ο στόχος να τους

αποτρέπουν πριν από τη μετακίνησή τους και να τους προστατεύσουν από τις ψεύτικες υποσχέσεις των διακινητών και δουλεμπόρων.

- Οι ποινές για τους δουλεμπόρους και τους διακινητές πρέπει να είναι εξοντωτικές. Η πρότασή μας είναι τα δέκα χρόνια, που αποτελούν τη σημερινή ανώτατη ποινή, να γίνουν ισόβια.
- Απατείται έλεγχος και καταγραφή των μεταναστών που βρίσκονται χωρίς νόμιμο λόγο στη χώρα, είτε διότι εισήλθαν παράνομα, είτε διότι έληξε ο νόμιμος λόγος εισόδου.
- Χρειαζόμαστε περισσότερα και καλύτερα κέντρα υποδοχής μη νόμιμων μεταναστών. Η κυβέρνηση έχει αποτύχει να απορροφήσει τα διαθέσιμα ευρωπαϊκά κονδύλια και να ανταποκριθεί στις δεσμεύσεις της έναντι της ΕΕ. Υπάρχουν ακόμη και ευρωπαϊκές χώρες που δέχονται να συγχρηματοδοτήσουν τέτοιες υποδομές (Η Νορβηγία και το Ηνωμένο Βασίλειο).
- Η επιστροφή των μεταναστών στις χώρες διέλευσης και προέλευσης μέσω διαδικασιών εκούσιας ή αναγκαστικής επανεισοδοχής, επιστροφής ή απέλασης γίνεται ήδη σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς (ΔΟΜ, Ύπατη Αρμοστεία) αλλά χρειάζεται συντονισμένη πίεση από την ΕΕ για να υποχρεωθούν οι τρίτες χώρες να δεχθούν πίσω τους πολίτες τους, όπως τους υποχρεώνει το διεθνές δίκαιο, εφόσον δεν τους έχει αναγνωριστεί το καθεστώς του πρόσφυγα.

89. Νόμιμη μετανάστευση σημαίνει νόμιμη εργασία

- Δεχόμαστε τόσους νόμιμους μετανάστες όσους μπορούμε να θρέψουμε. Καταγράφουμε διαρκώς τις ανάγκες της εγχώριας αγοράς εργασίας σε εξειδικευμένο/ανειδίκευτο προσωπικό ώστε να βρίσκουμε που υπάρχει ανάγκη.
- Οι μετανάστες έρχονται νόμιμα είτε σε διμερές πλαίσιο είτε μέσα από συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες με μέτρα μετάκλησης και κυκλικής ή εποχικής μετανάστευσης, όπως προβλέπουν οι πολιτικές της ΕΕ.
- Οι νόμιμοι μετανάστες έχουν χαρτιά, ασφάλεια εργασίας και περίθαλψη και δεν πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης. Επιστρέφουν στη χώρα τους, όταν τελειώσει η δουλειά τους εφόσον είναι εποχική.
- Αυστηροί έλεγχοι της αγοράς εργασίας για την καταπολέμηση της μαύρης εργασίας των μεταναστών. Οι μετανάστες πρέπει να διευκολύνονται να καταγγέλουν τα κυκλώματα μαύρης εργασίας και οι αρχές πρέπει να τους προστατεύουν αποτελεσματικά από φαινόμενα βίας και αυθαιρεσίας.

90. Ένταξη: Οι μετανάστες είναι μέρος της κοινωνίας μας.

- Στόχος είναι η οικονομική, κοινωνική και πολιτική ένταξη και ενσωμάτωση των μεταναστών. Η ουσιαστική ενσωμάτωση των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία περνά μέσα από την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και την εξοικείωση με τις βασικές αρχές και αξίες του ελληνικού και δυτικού πολιτισμού.
- Μέτρα κοινωνικής πολιτικής που αφορούν την υγεία, την ασφάλιση και τη στέγαση των μεταναστών. Η πρόσβαση στην περίθαλψη και την παιδεία πρέπει να είναι για μετανάστες και πρόσφυγες εξασφαλισμένη.
- Πρέπει να υπάρχει πολιτική κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και προσφύγων σε όλες τις πόλεις ανάλογα με τον πληθυσμό και τις τοπικές ιδιαιτερότητες της κοινωνίας. Θα κατασκευαστούν, για παράδειγμα, μικρές ανοικτές δομές φιλοξενίας για τους πρόσφυγες και τους νόμιμους μετανάστες σε διάφορες περιοχές και πόλεις για να μην επιβαρύνεται μόνο μία γειτονιά. Υπάρχουν ευρωπαϊκά κονδύλια για το σκοπό αυτό, που χάνονται επειδή τα υπουργεία δεν μπορούν να συνεννοηθούν μεταξύ τους.
- Η τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να ελέγχει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν οι μετανάστες στις γειτονιές και να αποτρέπει την διαβίωση τους σε τριτοκοσμικές συνθήκες (χιλιάδες μετανάστες στοιβαγμένοι στα υπόγεια πολυκατοικιών).
- Οι μετανάστες που θέλουν να μείνουν στην Ελλάδα πρέπει να μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα σε δημόσια σχολεία και να αποδέχονται τις οικουμενικές αξίες και τα θεμελιώδη δικαιώματα που διέπουν την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η φοίτηση των ενηλίκων σε δημόσιες μονάδες εκμάθησης ελληνικής γλώσσας και η σχολική εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών, είναι προϋπόθεση για τη νομιμοποίηση και την παραμονή στη χώρα όλης της οικογένειας.
- Το Ποτάμι υποστηρίζει ξεκάθαρα ότι τα παιδιά των μεταναστών που ζουν και μεγαλώνουν στην Ελλάδα, μπορούν να πάρουν, εάν το επιθυμούν, την ελληνική υπηκοότητα. Αυτό θα γίνεται με την εξέταση συγκεκριμένων ουσιαστικών και τυπικών προϋποθέσεων. Ουσιαστική προϋπόθεση αποτελεί η εξατομικευμένη κρίση. Τυπική προϋπόθεση αποτελεί η παρακολούθηση εννιαετούς εκπαίδευσης σε ελληνικό σχολείο ή η συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους εφόσον έχουν φοιτήσει επί έξι χρόνια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ανεξάρτητα από τη χώρα γέννησής τους.

Φυλακές

91. Οι φυλακές να μετατραπούν σε εργαστήρια σωφρονισμού

- Σκοπός της ποινής, εκτός από την απονομή δικαιοσύνης, δεν είναι η εκδίκηση αλλά ο σωφρονισμός. Κι όμως, στο περιβάλλον των φυλακών που έχει διαμορφωθεί, η έννοια αυτή είναι απύσασα. Ο σωφρονισμός πρέπει να οριστεί ως μετρήσιμη και αξιολογήσιμη αξία.
- Το περιβάλλον των φυλακών πρέπει να αναπροσαρμοστεί με στόχο την παραγωγική αξιοποίηση του χρόνου εγκλεισμού, αλλά και την προετοιμασία των κρατουμένων για την επανένταξη τους στην κοινωνία.
- Επείγει η αποσυμφόρηση των φυλακών. Οι εναλλακτικές μορφές έκτισης ποινής, η Αποκαταστατική Δικαιοσύνη (με ικανοποίηση του θύματος από το

θύτη και αποφυγή της δίκης όπως εφαρμόζεται σε χώρες της Κεντρικής και Δυτικής Ευρώπης) και η ευρύτερη εφαρμογή της Επιμέλειας Κοινωνικής Αρωγής (ο κρατούμενος αφήνεται ελεύθερος με αναστολή ενώ επιτελεί κοινωνική εργασία υπό την παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επόπτη) θα οδηγήσουν σε αποσυμφόρηση και αλλαγή της φιλοσοφίας απονομής της ποινής.

92. Οι αγροτικές φυλακές να γίνουν ολοκληρωμένα αγροκτήματα

- Εκσυγχρονίζοντας τα αγροκτήματα των αγροτικών φυλακών, όπως αυτά της Κασσάνδρας, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, μπορούμε να προχωρήσουμε σε παραγωγή ποιοτικών προϊόντων με καινοτόμες τεχνικές καλλιέργειες. Αυτό σημαίνει οικονομική αυτονομία, κάλυψη αναγκών των κρατουμένων με ποιοτικά τρόφιμα, εκπαίδευση των κρατουμένων στις τεχνικές και πιο εύκολη επανένταξη. Παράλληλα, με τη συμμετοχή φοιτητών των Γεωπονικών Σχολών και άνεργων γεωπόνων θα δημιουργηθεί μια σύγχρονη αγροτική φυλακή οικονομικά αυτόνομη, που θα εξυπηρετεί πολλαπλούς κοινωνικούς στόχους.
- Όλα τα προϊόντα που προορίζονται για πώληση εκτός φυλακών στις αγορές πρέπει να είναι μεταποιημένα και συσκευασμένα, ώστε να περιέχουν το δυνατόν υψηλότερη προστιθέμενη αξία και επίσης να είναι πιστοποιημένης υψηλής ποιότητας, δηλαδή βιολογικά ή τουλάχιστον ολοκληρωμένης διαχείρισης (Agro, Global gap) ώστε να πετυχαίνουν τις καλύτερες δυνατές τιμές.

Άμυνα

93. Συμβούλιο Εθνικής Στρατιωτικής Στρατηγικής

- Ορισμός μόνιμου Υφυπουργού Άμυνας, προερχόμενου από τις Ε.Δ., με αρμοδιότητες που αφορούν σε ζητήματα, που απαιτούν μακροχρόνιο σχεδιασμό και συνέχεια.
- Θέσπιση «Συμβουλίου Εθνικής Στρατιωτικής Στρατηγικής» με τους κατά τεκμήριο καλύτερους απόστρατους Αξιωματικούς, ήτοι τους τελευταίους απελθόντες 4-5 αρχηγούς ΓΕΕΘΑ και 2-3 από το κάθε ΓΕ ήτοι Γενικό Επιτελείο Στρατού, Πολεμικού Ναυτικού και Πολεμικής Αεροπορίας, στο οποίο θα συμμετέχουν και οι αντίστοιχοι εν ενεργεία. Όταν ένας εκ των αρχηγών αποστρατεύεται θα εντάσσεται άμεσα στο εν λόγω συμβούλιο και θα αποχωρεί ο αντίστοιχος παλαιότερος. Η έγκριση-νομιμοποίηση των προτάσεων θα γίνεται όπως μέχρι τώρα από το ΚΥΣΕΑ, το οποίο μπορεί να απαιτεί τροποποιήσεις, όμως η πρόταση και το ιστορικό τηρείται στο αρχείο. Στόχος είναι να εκτίθενται τυχόν τροποποιήσεις π.χ. επί των εξοπλιστικών ή άλλων θεμάτων που εξυπηρετούν προσωπικά ή κομματικά συμφέροντα, τις

οποίες το ΚΥΣΕΑ ή ο Υπουργός θα καλείται να δικαιολογεί με επιχειρήματα που καταγράφονται και αρχειοθετούνται μαζί με την αρχική πρόταση.

- Η θεσμοθέτηση του Συμβουλίου Στρατιωτικής Στρατηγικής εξασφαλίζει κυρίως Μακροχρόνιο Σχεδιασμό και συνέχεια, εκμετάλλευση της συσσωρευμένης-πολυετούς και πολυεπίπεδης γνώσης και εμπειρίας των πλέον ικανότατων-κορυφαίων στελεχών των ΕΔ και από τα 3 όπλα, δυνατότητα ταχείας προσαρμογής σε συχνές εναλλαγές καταστάσεων σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον, καλύτερα-κατάλληλα εξοπλιστικά προγράμματα που θα εξασφαλίζουν το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα με τη μικρότερη δυνατή θυσία και συγκρότηση ολοκληρωμένης-πλήρους Στρατιωτικής Στρατηγικής μεγάλου «ειδικού βάρους» για προφανείς λόγους, καθόσον πέρα των άλλων θα είναι προϊόν πολλών και διαφορετικών απόψεων μέσα από τις οποίες πάντα εξάγεται η βέλτιστη λύση.

94. Εξορθολογισμός στρατιωτικών δομών

- Σε συνδυασμό με την προηγούμενη πρόταση, απαιτείται η εκπόνηση μελέτης για την -από μηδενικής βάσης – οργάνωση των ενόπλων δυνάμεων, με βάση τις πραγματικές απαιτήσεις, στο πλαίσιο δημιουργίας ενόπλων δυνάμεων ικανών να αποτρέψουν κι αν απαιτηθεί να αντιμετωπίσουν με επιτυχία τις, με σαφήνεια προσδιορισμένες, απειλές σε βάρος των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.
- Μέσα από την διαδικασία αυτή θα προκύψουν οι πραγματικές ανάγκες σε προσωπικό, που θα προσδιορίσουν και το ύψος της στρατιωτικής θητείας, ένα θέμα ιδιαίτερα σοβαρό, που επηρεάζει το αξιόμαχο των ενόπλων δυνάμεων αλλά και τις ζωές των παιδιών μας και την κοινωνία και ως εκ τούτου δεν χωρά προχειρότητες. Το ύψος της θητείας, μέσα από την προαναφερόμενη διαδικασία, θα πρέπει να είναι το ελάχιστο δυνατόν και πλήρως αιτιολογημένο.

95. Προσωπικό Ένοπλων Δυνάμεων

- Οι ένοπλες δυνάμεις είναι ένας ανθρωποκεντρικός οργανισμός και θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στο προσωπικό σε ότι αφορά ζητήματα δικαιοσύνης και αξιοκρατίας, τόσο για τα μόνιμα στελέχη όσο και για τους κληρωτούς που για 9-12 μήνες βάζουν στην άκρη τα όνειρά τους και καλούνται να υπηρετήσουν την Πατρίδα τους.
- Η αξιοκρατία στις μεταθέσεις και στις προαγωγές θα πρέπει να εξασφαλίζεται μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες-διεργασίες, σαφώς προσδιορισμένες και θεσμοθετημένες κι όχι με ευχολόγια.
- Οι Στρατιωτικοί αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων και πρέπει να αμείβονται ανάλογα με τις δυσκολίες και τους κινδύνους του επαγγέλματός τους. Δεν είναι λογικό ο μισθός του Αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων να είναι μικρότερος από έναν Πρόεδρο επαρχιακού Πρωτοδικείου. Η οικονομική ενίσχυση θα πρέπει να περιλαμβάνει την επίλυση του

στεγαστικού προβλήματος των στελεχών που αναγκάζονται κάθε 2-3 χρόνια να μετακινούνται με τις οικογένειές τους, πολλές φορές σε περιοχές που η προσφορά δεν καλύπτει τη ζήτηση με ότι αυτό συνεπάγεται στο ύψος του ενοικίου.

- Θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για τους κληρωτούς που καλούνται να υπηρετήσουν την πατρίδα τους και αφήνουν πίσω τους οικογένειες με σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Στους οικονομικά αδύναμους θα πρέπει να εξασφαλίζεται δωρεάν μετακίνηση σε κάθε άδειά τους αλλά και ανάλογο μηνιαίο μισθό.

96. Εξοπλιστικά προγράμματα

- Τα εξοπλιστικά προγράμματα πρέπει να αποτελούν προϊόν της Εθνικής Στρατιωτικής Στρατηγικής, όπως αυτή θα προκύπτει από τη διαδικασία που προαναφέρθηκε στις προτάσεις 93 και 94, και θα πρέπει να πραγματοποιούνται στη βάση της επίτευξης του μέγιστου δυνατού αποτελέσματος με το μικρότερο δυνατό κόστος.
- Ο αναγκαίος για την εθνική οικονομία περιορισμός των αμυντικών δαπανών, περνά μέσα από το κτύπημα της διαφθοράς και την ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής και σχεδιασμού αμυντικών συστημάτων. Προορισμός των εξοπλιστικών προγραμμάτων είναι η θωράκιση της χώρας και όχι του διεφθαρμένου παλαιοκομματισμού.

97. Αμυντική βιομηχανία

- Η εγχώρια βιομηχανία πρέπει να έχει στη διάθεσή της τον χρόνο που απαιτείται για να προετοιμάζει την συμμετοχή της σε διαγωνισμούς προμηθειών
 - Η εγχώρια αμυντική βιομηχανία έχει στρατηγική σημασία για τη χώρα και την οικονομία, λόγω των μεγάλων αμυντικών δαπανών στις οποίες αναγκαστικά υποβάλλεται η Ελλάδα. Η παραπέρα ανάπτυξη της αμυντικής βιομηχανίας και έρευνας θα συνεισφέρει θετικά στην Ελληνική οικονομία.
 - Οι υπάρχουσες μονάδες που ανήκουν σήμερα στο κράτος, θα πρέπει να αξιολογηθούν και να καταστούν βιώσιμες είτε στα πλαίσια του δημοσίου είτε στα πλαίσια του ιδιωτικού τομέα. Η ιδιωτικοποίηση της αμυντικής βιομηχανίας δεν σημαίνει μηδενικό έλεγχο από τον στρατό ή απώλεια απορρήτων.
 - Η έρευνα στον τομέα της αμυντικής τεχνολογίας, βασική και αναγκαία για τη σωστή ανάπτυξη εγχώριας παραγωγής και τη μείωση του κόστους, πρέπει να ενισχυθεί.
-

98. Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων

- Η προσπάθεια της αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας των ΕΔ, ύστερα κι από την ενοποίησή της υπό το ενιαίο Ταμείο Εθνικής Άμυνας, θα πρέπει να ολοκληρωθεί σύντομα. Υπήρξε αδικαιολόγητα μεγάλη καθυστέρηση.
- Η αξιοποίηση θα πρέπει να περιλαμβάνει παραχώρηση μέρους στις τοπικές κοινότητες (Δήμους) για δημιουργία πάρκων και χώρων πρασίνου με ρήτρα αξιοποίησης, ώστε να μην ξαναδούμε εικόνες εγκαταλελειμμένων στρατοπέδων που στο παρελθόν παραχωρήθηκαν σε δήμους.
- Αποτελεί ίσως μοναδική ευκαιρία, μέσω της αξιοποίησης, η επίλυση του στεγαστικού προβλήματος των στελεχών αλλά και της συντήρησης των υφισταμένων στρατοπέδων χωρίς επιβάρυνση του κρατικού Π/Υ.
- Μια άλλη πρόταση είναι οι χώροι που θα απελευθερωθούν στην ύπαιθρο να χρησιμοποιηθούν για χρήσεις που απαιτούν μεγάλες ενιαίες εκτάσεις, όπως πρότυπα συνεταιριστικά βιολογικά αγροκτήματα, αμπελώνες, ενεργειακά πάρκα κλπ.

Οδική Ασφάλεια

Η πρώτη αιτία θανάτου σε νέους από 15 έως 29 ετών είναι τα τροχαία ατυχήματα, η δεύτερη σε παιδιά από 4 έως 15 και η τρίτη σε όσους είναι μέχρι 44 ετών. Η Στερεά, η Πελοπόννησος και η Δυτική Ελλάδα είναι οι τρεις πιο επικίνδυνες περιφέρειες της Ευρώπης, στη λίστα όμως με τις 20 πιο επικίνδυνες τις συνοδεύουν ακόμα 5 περιφέρειες της χώρας μας. Η Ήπειρος, το Νότιο Αιγαίο, η Αν. Μακεδονία – Θράκη η Θεσσαλία και η Δυτική Μακεδονία. Η Ελλάδα πρέπει να σταματήσει να χάνει τα παιδιά της στην ασφαλτο, μια τραγωδία που κοστίζει το 2% του ΑΕΠ της χώρας.

- Απαιτείται η άμεση αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων για την αναβάθμιση του οδικού δικτύου, καθώς και η εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές, έτσι ώστε να δημιουργήσουμε σωστή κυκλοφοριακή αγωγή για τις επόμενες γενιές.
- Είναι επιτακτική ανάγκη η δημιουργία αδιάβλητου συστήματος εξετάσεων για την έκδοση διπλώματος οδήγησης και η δημιουργία ποιοτικού προγράμματος εκπαίδευσης των υποψηφίων οδηγών.

Φοιτητικές εκλογές

«Τα πανεπιστήμια ακόμη και σήμερα αντιμετωπίζονται από τους κομματικούς σας μηχανισμούς ως χώροι στρατολόγησης χειροκροτητών. Καταργήστε τις κομματικές νεολαίες μέσα στα πανεπιστήμια. Στις φοιτητικές εκλογές να μην ψηφίζονται κόμματα αλλά να ψηφίζονται πρόσωπα, ομάδες, προσπάθειες και ιδέες.

Σταματήστε να εθίζετε τους φοιτητές σε πελατειακές πρακτικές και δοσοληψίες. Μην τους διδάσκετε να επενδύουν σε κομματικές γνωριμίες. Οι φοιτητές δεν χρειάζονται τους επαγγελματίες καθοδηγητές σας. Χρειάζονται καλύτερα πανεπιστήμια και πτυχία με αντίκρισμα».

Σταύρος Θεοδωράκης – Μήνυμα για την επέτειο του Πολυτεχνείου, 17 Νοεμβρίου 2016